

Established in 1915 • 85-ieji leidimo metai

LIETUVIŲ DIENOS –  
SPAUDOS PAGERBIMO ŽENKLE

Ilgametė *Cleveland, OH* Lietuvių Dienų tradicija šiais metais buvo pritaikyta "Dirvos" 85 metų jubiliejui paminėti. Energinga JAV LB apylinkės valdyba, kuriai vadovauja Mylita Nasvytienė, suplanavo dviejų dienų minėjimo programą.

Spalio 7 d. vakare gausi publika susirinko į labai skoningai papuoštą Lietuvių Namų didžiąją salę, kurioje buvo surengtas **Spaudos balius**. Iš Čikagos atvykęs populiarusis dainininkas Algimantas Barniškis grojo estradinę muziką, o svečiai šnekučiavosi ir gaivinosi bare Algio Gudėno ir Andrio Dunduro pilstomais gėrimais.

Susėdus aplink gražiai padengtus stalus, kuriuos puošė gėlių puokštės ir degančios žvakutės, pokylio programą pradėjo apylinkės valdybos narė Aida Bublytė-O'Meara, trumpame pasiskaidyme išskeldama lietuviškos spaudos reikšmę. Programa vyko dviem kalbomis – lietuvių ir anglų, pagerbiant lietuviškai nemokančius svečius. Po jos "Vilties" draugijos pirmininkas Algirdas Matulionis draugijos vardu padėkojo lietuviškos radijo valandėlės "Tėvynės garsai" vedėjai Aldonai Stempužienei ir visiems susirinkusiems už paramą "Dirvai". Anot jo, "Vilties" valdyba nėra įpareigota rengti vėjus "Dirvai" paremti. Jis pasveikino abiejų lietuviškų parapijų klebonus – kun.

**Aurelija M. Balašaitienė**  
Gediminą Kijauską ir kun. Juozą Bacevičių.

Kun. Kijauskas pabrėžė meilę lietuviškam žodžiui, net primindamas kilnų knygnešių darbą, ginant lietuvišką spaudą ir prašydamas, kad Viešpats laimintų visus kūrėjus. Kun. Juozas Bacevičius anglų kalba taip pat prašė Aukščiausiąjį, kad Jis laimintų rašančiuosius spaudai.

Vilija Klimienė pranešė, kad skaitysianti humoristinius kupletus, kuriuos sukūrė Aurelija Balašaitienė. Juose "apdainuoti" LB apylinkės valdybos nariai, garbės konsulė Ingrida Bublienė, radijo laidų vedėja Aldona Stempužienė ir keli kiti asmenys. Baigus skaityti, svečiai stipriai plojo ir autorė buvo pakviesta atsistoti. Po to, Algimantas Barniškis linksmino susirinkusius nepaprastai gražiomis dainomis. Visa publika chorą jam pritarė. Ypač darniai nuskambėjo "Žemėj Lietuvos ažuolai žaliuos".

Netrukus miklios padavėjos pradėjo nešti valgius. Po vakarienės pokylio dalyviai grausmingai sugiedojo "Dirvai" – Ilgiausių metų". A. Barniškis puikiai perskaitė prieš keletą metų "Dirvoje" atspausdintą Vlodo Vijeikio humoristinį feljetoną. Tuo tarpu Vilija Klimienė pravedė loteriją. Ištraukus laimėjusių stalų numerius, prie jų sėdintiems svečiams buvo

įteikti buteliukai su lietuviškais "gaivinančiais" gėrimais, paminėtais šiame feljetone.

Ir vėl A. Barniškis bei jam talkinusi dainininkė linksmino publiką, dainuodami ir grodami šokių muziką. Tarp to vakaro melodijų nuskambėjo ir senosios, kažkada labai mėgiamos, kaip "Paskutinį sekmadienį" ir kt. Buvo šokama, dainuojama, linksminamasi... Iš tikrųjų – puikiai pavykęs Spaudos balius.

Sekmadienio rytą į Dievo Motinos Nuolatinės Pagalbos bažnyčią su vėliavomis įvygiavo organizacijų atstovai. Klebonui kun. G. Kijauskui tradicines Mišių dovanas įteikė Vilija Klimienė ir LB apylinkės pirmininkė Mylita Nasvytienė, lydima valdybos narių, "Dirvos" redaktoriaus dr. J. Jasaičio ir mergaičių, pasipuošusių tautiniais drabužiais. Pamaldų metu nuostabiai gražiai giedojo Ritos Kliorienės vadovaujamas "Exultate" choras.

Po pamaldų susirinkome parapijos didžiojoje salėje, kurioje buvo surengta tūringa paroda su nepaprastai rūpestingai paruoštais "Dirvos" ir lietuviškų organizacijų veiklos dokumentais. Išvydome didelį skaičių senųjų "Dirvos" laidų, skautų istorijos, knygų ir plakatų rinkinį. Šią parodą surengė Rūta Degutienė ir Birutė Vedegienė.

Publikai susėdus, Vilija Klimienė abiem kalbom pra-



Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus įteikia DLK Gedimino ordiną PLB Švietimo komisijos pirmininkei Reginai Kučienei.

dėjo akademinę programą. Svečių tarpe buvo senas lietuvių bičiulis, *Ohio* gubernatoriaus įgaliotinis tautybių reikalams *August Pust, Cleveland OH* miesto tarybos pirmininkas *Michael Polensek* ir miesto mero atstovė *Julianne Marini*. Scena buvo papuošta sidabriniais skaičiais – "85", pažymintiais "Dirvos" jubiliejų. LB apylinkės pirmininkė Mylita Nasvytienė valdybos vardu pasveikino "Dirvą" ir paprašė visus atsistoti ir tylos minute pagerbti mirusius "Dirvos" redaktorius. Jai lėtai skaitant jų pavardes, scenos šone sustatytas žvaždelės po vieną degė jaunutė lietuvaitė, tautiniais drabužiais pasipuošusi Teresė Paškonytė, o muzikė Rita Kliorienė tas simboliškas apeigas lydėjo, skambindama fortepijonu.

Mirusių pagerbimui pasibaigus, Mylita Nasvytienė

padėkojo dabartiniam "Dirvos" redaktoriui dr. Jonui Jasaičiui padėkojo už jo darbą ir pasišventimą ir jį apjuosė Lietuvoje išausta juosta su įrašu "Dirvai – 85", o publika jam audringai plojo. Po to Vilija Klimienė susirinkusiems pristatė viešnią, pagrindinę šio renginio kalbėtoją, "Draugo" dienraščio vyriausiąją redaktore Danutę Bindokienę. Danutė, prisipažinusi nemėgstanti ilgų kalbų, su malonumu prisiminė prieš penkerius metus įvykusią viešnagę šiame telkinyje, kai buvo minimas "Dirvos" 80-metis. Dabartinės sukakties proga ji pasveikino redaktorių dr. J. Jasaitį, "Vilties" pirmininką Algirdą Matulionį ir dr. Viktorą Stankų, juos pakvietė į sceną ir apdovanojo marškinėliais, kuriuose įsustas "Draugo" pavadinimas.

(Nukelta į 4 p.)



"Dirvos" 85-mečio jubiliejaus minėjime (iš kairės): "Vilties" draugijos valdybos pirmininkas Algirdas Matulionis, *Cleveland, OH* miesto mero atstovė Julianne Marini, "Dirvos" redaktoriaus padėjėja Nomedas Vucianienė, LB apylinkės valdybos pirmininkė Mylita Nasvytienė, "Draugo" vyr. redaktorė Danutė Bindokienė, "Dirvos" redaktorius Jonas Jasaitis, LR Garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, *Ohio* valstijos gubernatoriaus atstovas August Pust ir "Vilties" draugijos valdybos narė Vilija Klimienė.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.



JAV LB *Cleveland, OH* apylinkės pirmininkė Mylita Nasvytienė skaito mirusių "Dirvos" redaktorių pavardes. Skambina muz. Rita Kliorienė.

Dr. Viktoro Stankaus nuotr.



## Girdėta iš Vilniaus

• **IŠRINKTAS SEIMAS.** Išrinkti visi Seimo nariai. Lietuvos parlamente – 141 narys. Spauda pažymi didesnę rinkėjų aktyvumą – rinkimai įvyko visose apygardose. Vyriausiosios rinkimų komisijos duomenimis, balsuoti atėjo 52,83 proc. šių teisę turinčių piliečių. Dar 3,05 proc. rinkėjų balsavo paštu.

• **RINKIMŲ REZULTATAI.** Tik keturios partijos įveikė 5 ir 7 proc. ribą. Negalutiniais duomenimis, 51 vietą naujajame Seime turės Algirdo Brazausko socialdemokratinė koalicija, 35 vietas gavo Lietuvos liberalų sąjunga, Naujoji sąjunga (socialliberalai) pelnė 29 vietas. Tėvynės sąjunga (Lietuvos konservatoriai) turės 9 mandatus. Valstiečių partija gavo 4 vietas, Centro sąjunga – 3, po 2 – Lietuvos lenkų rinkimų akcija ir Krikščionių demokratų partija. Po vieną vietą turės Lietuvos Laisvės sąjunga, Nuosaukiųjų konservatorių sąjunga, Krikščionių demokratų sąjunga, "Jaunosios Lietuvos", naujųjų tautininkų ir politinių kalinių sąjunga bei Moderniųjų krikščionių demokratų sąjunga. Į Seimą pateko 3 save išsikėlę kandidatai.

• **NEIŠRINKO.** Gana didelė Seimo narių dalis nesugebėjo atlaikyti naujų politinių jėgų konkurencijos. Kėdes teks palikti ir kelių partijų pirmininkams. Tarp tokių yra jau tris kadencijas parlamente dirbę Tėvynės liaudies partijos pirmininkė L. Andriekienė bei šios partijos narys V. Žiemelis, Centro sąjungos pirmininkas R. Ozolas ir vicepirmininkas E. Bičkauskas, krikščionis demokratas A. Patackas, Demokratų partijos pirmininkas S. Pečeliūnas, konservatorius E. Zingeris. Į naująjį Seimą nepateko ir parlamento nariais buvę 1990-1992 ir 1996-2000: nuosaukių konservatorė N. Oželytė, konservatorius L. Sabutis bei krikščionys demokratai: dabartinis krašto apsaugos ministras Č. Stankevičius, buvęs ministras pirmininkas A. Šimėnas ir J. Šimėnas. Į Seimą nepateko dvi kadencijas jame išbuvęs "moderniųjų krikdemų" vadovas V. Bogušis, partijos "Socialdemokratija 2000" vadovas R. Dagys bei nuosaukieji konservatoriai – E. Kunevičienė ir K. Skrebyš.

• **SUSITARIMAI.** "Naujosios politikos" blokas sutarė dėl kandidatų į Seimo pirmininko ir premjero postus. Kaip ir buvo tikimasi, Seimo pirmininko postas atiteks Naujosios sąjungos (socialliberalų) vadovui Artūriui Paulauskui, o premjero - Lietuvos liberalų sąjungos pirmininkui Rolandui Paksui.

• **DVI OPOZICIJOS.** Opozicijoje liksiančios socialdemokratinės koalicijos atstovas Česlovas Juršėnas tvirtina, jog neketina su konservatoriais sudaryti vieningos opozicijos. "Konservatoriai bus savo opozicijoje, mes - savo. Mums konservatoriai nereikalingi", - tikino Č. Juršėnas. V. Landsbergis teigė, kad konservatorių partija bus vienintelė "tikroji" opozicija naujajame Seime. Anot jo, konservatoriai bus opozicija "blogiems pasiūlymams".

• **KEIČIASI PLANAI.** Nors Algirdas Brazauskas nuolat kartoja žodį "stabilumas", jo mintys keičiasi kasdien: "užvakar jis pareiškė sugrįšęs į pensiją, o vakar vėl prakalbo apie galimybę tapti premjeru ir formuoti Vyriausybę. Toks nestabilumas - tyčiojimas iš rinkėjų", - rašo "Lietuvos aidas".

• **GALIMYBĖS.** Prezidentas Valdas Adamkus priėmė 51 vietą Seimo rinkimuose gavusios socialdemokratinės koalicijos vadovus. Komentuodami Algirdo Brazausko galimybes tapti premjeru, Prezidento patarėjai sakė, jog tuomet buvęs šalies vadovas pats turi susitarti su naujosios politikos bloku.

• **TREČIASIS BADAIVIMAS.** Badautojai prašo Kauno mero V. Štusauskio "padėti atgauti "Inkaro" valdininkų pavogtus atlyginimus". V. Štusauskas badaujantiems paaiškino, kad savivaldybė padėjo, nupirkdama avalynės. Šiuo metu miesto valdžia nepajėgi padėti "Inkaro" darbininkams.

• **SOVIETŲ OKUPACIJOS ŽALA.** Lietuvos Vyriausybė pranešė, kad sovietų okupacijos padaryta žala Lietuvai siekia apie 20 milijardų JAV dolerių (80 mlrd. litų). Okupacijos žalą skaičiavo Ūkio ministerijos Ekonomikos ir privatizacijos institutas. Jo pateiktose išvadose pažymima, jog Lietuvai padaryta 7,5 mlrd. JAV dolerių (30 mlrd. litų) žala dėl sovietų okupacijos metu nužudytų ir žuvusių Lietuvos gyventojų. Vykdamas Lietuvos gyventojų genocidą ir represijas, padaryta 1,8 milijardo JAV dolerių (7,2 mlrd. litų) žala.

• **KAS ŠIĄ ŽALĄ ATLYGINS?** Vyriausybė, apsvačiusi duomenis apie okupacijos padarytos žalos dydį, turėtų mėginti vesti derybas dėl žalos atlyginimo su Rusija - SSRS teisių ir išipareigojimų perėmėja. Tokia procedūra numatyta Seimo priimtu įstatymu dėl SSRS okupacijos žalos atlyginimo. Tačiau Rusija griežtai neigiamai reagavo į Lietuvoje priimtą SSRS okupacijos žalos atlyginimo įstatymą. Seimui priėmus šį įstatymą, Rusijos Užsienio reikalų ministerija paskelbė pareiškimą, kuriame neigiamas net pats Baltijos šalių okupacijos faktas. (Eltos, BNS ir kitas žinias siunčia Lietuvos grįžimo į tėvynę informacijos centras)

## Tarptautinių įvykių apžvalga



Algirdas Pužauskas

Spalio 7 d. Jugoslavijoje buvo prisaidintas naujasis prezidentas Vojislav Koštunica. Jam – 56 metai. V. Koštunica – teisininkas, buvęs Serbijos universiteto profesorius. Jis rugsėjo 24 d. įvyksiuose rinkimuose nugalėjo ilgai Serbiją valdžiusį komunistą Slobodan Milošević. Valstybinė rinkimų komisija po įvairių sukčiavimų, balsų vogimo, mirusiųjų įrašinėjimo į rinkėjų sąrašus, pripažino, kad V. Koštunica gavo 49 proc. visų balsų, o S. Milošević – 39%. Buvo nuspręsta rinkimus pakartoti spalio 8 d. Tačiau šis sprendimas sukėlė piktas serbų demonstracijas, streikus, susirėmimus gatvėse. Serbų visuomenė pakilo į kovą prieš nusibodusį S. Miloševićiaus režimą. Demonstrantai įsibrovė į Jugoslavijos parlamento rūmus. Juose kilo gaisras.

Pagal valstybės televizijoje pasirodė pats Slobodan Milošević ir paskelbė, kad jis pasitraukia iš valdžios. Buvęs diktatorius pabrėžė, kad jis ir toliau liks Socialistų partijos vadovu, tačiau pirmiausia pailsės po "sunkių dalyvavimo politikoje metų", praleis daugiau laiko su šeima, o ypač su savo vaikais Marko. Šio vaiko vardą tarptautinė žiniasklaida įsidėmėjo, kai pasirodė žinutė, kad S. Milošević sūnus Marko su savo žmona Milica ir sūneliu Marko Jugoslavijos lėktuvu išskrido į Maskvą.

S. Milošević, paskelbdamas apie pasitraukimą iš prezidento pareigų, pasveikino naująjį valstybės vadovą ir palinkėjo jam sėkmės naujose pareigose.

Serbijoje spėliojama, kokį vaidmenį šiame perversme suvaidino Rusijos užsienio reikalų ministras Igor Ivanov, atvykęs į Belgradą spalio 6 d. Jis tarėsi ir su S. Miloševiću ir su naujuoju prezidentu V. Koštunica. Šis po to ilgai kalbėjosi su Jugoslavijos kariuomenės štabo viršininku gen. Nebojsu Pavkovičium. Televizijos žinių programose buvo rodoma, kad serbų kareiviai gatvėse labai nenormis vaikė demonstrantų minias, o daug kur net bučiavosi su "liaudies priešais".

Skubotai surengtas presi-

## JUGOSLAVIJA ŽADA SUKTI NAUJU KELIU

dentų pasikeitimas nepritraukė į Belgradą daug svečių iš užsienio. Inauguracijos iškilnėse dalyvavo tik Graikijos ir Norvegijos užsienio reikalų ministrai. Jie sakė, kad prasižada nauja Europos ir Jugoslavijos santykių era.

Šiuo metu Europos Sąjungoje pirmininkauja Prancūzija. Jos prezidentas J. Chirac pasveikino Jugoslavijos žmones, demokratiškai pakeitusius nekenčiamą režimą: iš pradžių balsuojant, o po to – išeinant į gatves. Prancūzijos prezidentas teigė, kad Europos Sąjungos vadovai tuoj atšauks Jugoslavijai taikomas sankcijas ir padės įveikti ūkio sunkumus.

Jugoslavijoje gyvena tūkstančiai serbų pabėgėlių iš vietovių, kurios šiuo metu priklauso Bosnijai, Kroatijai ar Kosovo provincijai. Daug žalos padarė NATO aviacijos bombardavimai. Europos Sąjungos komisija nustatė, kad Jugoslavijai reikėtų per ateinančius septynerius metus gauti apie keturis milijardus dolerių paramos.

Naujasis Jugoslavijos prezidentas Vojislav Koštunica yra vedęs ir su žmona, teisininke Zorica, gyvena kukliame bute Belgrade. Jie vaikų neturi. V. Koštunica įsteigė Serbijos demokratinę partiją. Prie jos prisijungė dar 17 politinių grupuočių, kurios vaidijosi tarpusavyje ir, kaip manoma, vaidysis toliau.

V. Koštunica, 1974 metais pašalintas iš Belgrado Teisės instituto dėl savo antikomunistinių pažiūrų, smerkė NATO bombardavimus, pasisakė ir prieš Tarptautinį Hagos tribunolą. Jis buvo Serbijos parlamento narys ir pasiūlymė nuosaukimu bei kompromisų ieškojimu. Jį rėmė serbų tautininkai, ūkininkai ir kiti vidurinėsios klasės atstovai. Pagal Konstituciją Jugoslavijos prezidentas neturi didelės galios, tačiau yra Valstybės Gynybos Aukščiausios Tarybos pirmininku.

Per rugsėjo mėnesį įvykusius rinkimus būta ir daugiau svarbių pasikeitimų. Labai aršios Radikalų partijos vadovas Vajislav Sešelj, dažnai palaikydavęs S. Miloševićiaus režimą ir siekęs, kad būtų įsteigta "Didžioji Serbija", Belgrado priemiesčio savivaldybės rinkimuose prarado turėtą atstovo vietą ir pasitraukė iš partijos vadovo posto.

Naujam Jugoslavijos prezidentui bus labai nelengva sudaryti naują vyriausybę, nes Serbijoje dar liko daug

komunistų, kurie nelinkę atsisakyti turėtos galios ir privilegijų. Nemalonumų gali kilti ir dėl numatomo Prancūzijos užsienio reikalų ministro vizito. Ministras Hubert Vedrine buvo Jugoslavijos teismo už akių nuteistas, apkaltinus jį, kaip karo nusikaltėlių. Tarp kitko, tokiu pat būtu "nuteistas" ir JAV prezidentas Bill Clinton bei valstybės sekretorė Madelaine Albright. Formaliai jiems Jugoslavijoje gresia apie 20 metų kalėjimo bausmė. Baiminamasi, kad šis propagandinis mostas gali sukelti Belgrado oro uoste nemalonią situaciją, jei S. Milošević palikta policija bandytų suimti Prancūzijos ministrą.

Naujasis Jugoslavijos prezidentas jau sudarė vadinamąjį Krizės komitetą, kuriam teks paskirstyti, kas iš buvusios opozicijos veikėjų vadovaus policijai, kas saugumo agentūrai, kas muitinei ir pasienio apsaugai. Kai naujoji valdžia pareikalavo, kad buvęs policijos viršininkas gen. Branko Djuric pasitrauktų iš pareigų ir grąžintų ginklą, generolas atsakė, kad jis geriau pats nusišausias, negu atiduosias ginklą. Jis paprašė prezidento skirti jam apsaugą, nes esą kai kurie naujieji pareigūnai jam grasina. Šiuo metu vyksta varžybos dėl bankų, prekybos centrų, teismų, prokuratūros, propagandos įstaigų, o ypač muitinių valdymo. Naujasis prezidentas dar sykį pakartojo, kad jis buvusių valdžios vyrų, net ir paties S. Miloševićiaus jokiame užsienio tribunolui neišduos, nors buvęs diktatorius kaltinamas už Kosovo albanų persekiojimą ir žudymą.

### KELIAIS SAKINIAIS

• Spalio 8 d. Lenkijoje vyko prezidento rinkimai. Gavęs apie 55 proc. balsų, laimėjo buvęs komunistas Aleksandr Kwasniewski. Prosovietinio režimo laikais jis yra dirbęs sporto ministru. Į prezidento postą pretendavo 12 kandidatų, tarp jų ir jau buvęs Lenkijos prezidentu "Solidarumo" steigėjas ir vadovas Lech Wałęsa. Tačiau jis šiuose rinkimuose tegavo vos 0,9 proc. balsų. A. Kwasniewski, perrinktas antrą kartą, sakė, kad per ateinančius penketą metų svarbiausias Lenkijos uždavinys bus įsijungti į Europos Sąjungą ir sėkmingai įveikti sunkų pereinamąjį laikotarpį.

(Nukelta į 3 p.)



LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

**DIRVA**

TEL. (216) 531-8150  
FAX. 216 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119 - 0191  
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER  
EDITOR: DR. JONAS JASAITIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA  
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year-\$35.00, first class-\$58 • Single copy-70 cents. Air mail overseas-\$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirmą klase - \$58 • Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. • Atskiro numerio kaina - 70 centų • Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriams prašant - Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.



Juozas Žygas

Tiesą pasakius, perrašinėjimas būtų didelis darbas ir joks siūlytojas tokio darbo nesiimtų. Bet vieną kitą faktą pakeisti ar jį nutylėti yra žymiai lengviau. Tad tuo keliu ir einama. Tačiau jeigu praeities įvykių vertinimas yra iškreiptas, tai jį galima vadinti bandymu perrašyti istoriją.

Pateiksime pavyzdį, kaip bandoma ją perrašinėti. Kaip žinoma, 1920 m. spalio 7 d. Suvalkuose Lietuva ir Lenkija sudarė taikos sutartį, kurią jau spalio 9 d. Lenkija sulaužė ir jos kariuomenė užėmė Vilnių bei Vilniaus kraštą. Bet pasirodo, kad dabar minėdami spalio 9-osios lenkų įvykdytą klastą, mes, tariant Lietuvos prezidento Valdo Adamkaus žodžiais, turėtume "blaiviai vertinti santykių su Lenkija istoriją. (Krokuva, balandžio 5 d. BNS)". Pasak jo, lemtingiausiais istorijos momentais Lietuva galėjo pasiremti Lenkija, kaip ir Lenkijai ne sykį reikėjo Lietuvos paramos. O Krėvos ir Liublino unijos padėjusios joms "išsaugoti savarankiškumą Europos geopolitinių įtampų lauke".

Nors V. Adamkaus biografijoje rašoma, kad jis baigė Eichstaett gimnaziją, norėtusi paklausti, kokį jis turėjo istorijos mokytoją? Tie, kurie mane mokė, už tokį žinymą daugiau dvejeta nebūtų

## ISTORIJĄ REIKIA ŽINOTI, O NE PERRAŠINĖTI!

jam parašę! Mažai betrūko, kad prie tų "unijų" būtų ir spalio 9-ąją pridėjęs. Taip gal būtų atsitikę, jeigu būtų kai kuriais lenkų pateikiamais "įrodymais" pasitikėjęs. Pavyzdžiui, man teko matyti žymaus "lietuvio" generolo L. Żeligowski, prieš "sukilimą" J. Pilsudskiui parašyto laiško faksimilę. Šiame laiške jis rašė: "Kuomet mes, lietuviai, prie Vyslos su bolševikais kovėmės, tai žemaičiai pagrobė mūsų Vilnių." Taigi, jei V. Adamkus būtų ir šį "istorinį faktą" paminėjęs, jis gal net būtų patekęs į Krokuvos universiteto istorijos garbės daktarų sąrašą. Mes dažnai piktinamės, kuomet sveikšaliai apie Lietuvą rašydami, istorinius faktus iškraipo arba savaip juos aiškina, bet tylime tuomet, kai dar didesnius iškraipymus savieji padaro.

Kad V. Adamkus savo pasisakymuose dažnokai "pro šalį prašauja", jau senokai žinoma. Jo prezidentavimo 100-dienio proga viena Lietuvos žurnalistė rašė, kad "V. Adamkus sunkiai mokosi. Jis nesupranta, kad nuo to momento, kuomet davė priesaiką, turi savo žodžius pasverti, nes dabar jo žodžiai yra sekami ir užrašomi." Atrodo, kad to straipsnio, kaip ir daugelio kitų, jis neskaito. Todėl supranta, kad ir pažangos nedaro. Deja, mes pastebime tik tuomet, kai užsieniečiai tokius "nepasvertus" žodžius pakartoja. Po to kaltiname užsieniečių, bet ne tą saviški, iš

kurio lūpų jie pirmiausia išskrido.

Daug triukšmo sukėlė birželio 23-osios deklaracijos paskelbimas valstybiniu aktu. Ne vienas aukštas Lietuvos pareigūnas puolė aiškinti, kad žala jau padaryta. Tačiau kaip atsitiko, kad tie pareigūnai, kurie prisiekė savo kraštui tarnauti ir jo garbę ginti, staiga patys pradeda degutą ant jo pilti? Tai ar bereikia stebėtis, kad svetimieji, kurie tokių progų laukia, visą reikalą dar labiau iškraipo ir dešimteropai išpučia. E. Zingeris visą Birželio 23-osios sukilimą ir beveik 2000 žuvusiųjų pavadinio "šiukšlėmis". Šį išsireiškimą palaikydama dideliu visos lietuvių tautos įžeidimu, bet kai skaitome didesnių pareigūnų pasisakymus, tai nebegalime kaltinti E. Zingerio!

Svetimiesiems, norintiems apkaltinti lietuvius, įrodymų ieškoti nereikia. Jiems užtenka pacituoti pačių Lietuvos pareigūnų kalbas! Per lietuvių apsileidimą ir neteisėtus kaltinimus ir a.a. Aleksandrą Lileikį per anksti į kapus nuvarė, nes niekas nedrįso teisme pareikšti, kad tiek žydai, tiek politiniai kaliniai buvo ne lietuvių savivaldos apskaitoje ir kontrolėje ir negalėjo daryti jokios įtakos. Tai yra didžiausia nesąmonė ir pačių lietuvių apsileidimas neprotuoti, kai bandoma įrodinėti, esą A. Lileikis turėjęs kažkokią teisę spręsti žydų likimą.

## Tarptautinių įvykių apžvalga

• Indonezijos valstybės prokuroras paskelbė, kad buvęs diktatorius Suharto sunkiai serga ir dėl ligos negalėtų būti teisiamas už valstybės turto grobimą, tačiau bus teisiamas jo sūnus Tommy Suharto. Kaltu pripažintas T. Suharto buvo nuteistas kalėti 18 mėnesių. Jis kreipėsi į dabartinį prezidentą Wahid, prašydamas amnestijos, tačiau šis atsisakė ją suteikti.

• Izraelio premjeras E. Barak įspėjo Palestinos vadovybę nutraukti "riauses", nes Izraelis panaudosis dar stipresnę karinę jėgą. Abi pusės neklauso JAV vyriausybės spaudimo ir nepaiso prezidento B. Clinton reikalavimų susitikti visų pusių vadovams Egipte ar Amerikoje. Izraelio premjero pareiškimas palestiniečiams skamba kaip ultimatumas. Per 10 dienų žuvo 85 žmonės ir keli tūkstančiai sužeistų.

• Italijoje ir Ispanijoje

(Atkelta iš 2 p.)

streikavo sunkvežimių vairuotojai, protestuodami prieš dujų, benzino ir dyzelinio kuro kainų kilimą. Kai kuriuose miestuose pradėjo stigti vaisių ir daržovių, nes nėra kam jų atvežti.

• Pietų Korėjai pradėjus siųsti maisto produktus į Šiaurės Korėją, ėmė protestuoti Pietų Korėjos kariai veteranai, dalyvavę Korėjos kare. Šios organizacijos nariai, jau sulaukę senyvo amžiaus, reikalavo, kad valdžia nešelpėtų komunistų, kurių spauda net ir pastaruoju metu imdama duoną iš pietiečių, vis dar kolioja "kapitalistus", siunčiančius tą duoną.

• JAV Kongresas po ilgų svarstymų nutarė leisti parduoti Kubai maisto gaminius ir vaistus, tačiau ir toliau draudžia bankams bei federalinei vyriausybei tokią prekybą finansuoti. Tas pats įsta-

tymo projektas leidžia parduoti vaistus ir maistą Iranui, Libijai, Sudanui ir Šiaurės Korėjai. Eksportą į šias šalis leidžiama remti subsidijomis. Ateity uždrausta skelbti draudimus pardavinėti maistą ir vaistus be Kongreso sutikimo.

• Balsavimas Jugoslavijoje sukėlė daug rūpesčių prancūzui Bernard Kochner, kuriam Jungtinės Tautos pavedė tvarkyti Kosovo provincijos reikalus. Kosove dar gyvena apie 100,000 serbų tautybės žmonių, kuriuos buvęs Jugoslavijos režimas ragino dalyvauti rinkimuose. Stebėtojai tvirtina, kad S. Milošević pasiuntiniai daugiausia ir vogė balsus keliose balsavimo būstinėse, kurias saugojo NATO kariai. Jungtinių Tautų bei Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos bijojo, kad Kosovo albanai nepuldintų balsuojančių serbų.

## Redaktoriaus skiltis

### Rinkimų pamokos

Seimo rinkimai, apie kuriuos dar visai neseniai buvo skelbiamos gana skirtingos "pranašystės", jau praėityje. Jų rezultatai daug kam pasirodė kaip nemaža staigmena. Sunku pasakyti, ar kai kurios nepasitvirtinusios, bet spaudoje nuolat kartotos rinkėjų nuomonės tyrimų išvados liudija apie netobulą tokių tyrimų metodiką, ar priešingai – apie norą paveikti tą nuomonę kažkuriai politinei grupei palankia kryptimi. Dar įdomiau, kad staigmenos pateikiamos ir po rinkimų. Anaipol ne visos dabar iškilusios mįslės jau įmintos. Ne vieną iš jų pavyks atspėti gal tik po ilgesnio laiko.

Vis tik kai kurias rinkimų pamokas jau galima apibendrinti. Kaip ir buvo tikėtasi, gana daug balsų gavo labai susitelkusios "socialdemokratinės koalicijos" jėgos. Tačiau netruko paaiškėti, kad jų nepakanka, norint tapti padėties šeimininkais. Vargu, ar į šį susivienijimą įeinančios grupuotės tikėjosi, kad joms teks (bent jau pradžioje) tenkintis opozicijos vaidmeniu.

Šie rinkimai dar kartą patvirtino, jog niekada negalima nusiraminti, nuolat girdint teiginius, kad sėkmė – jau garantuota. Geriausias pavyzdys – skirtinga socialliberalų (dažniausia vadinamų "paukluskininkais") ir liberalų ("paksininkų") taktika. Pastarieji labai daug jėgų skyrė kovai vienmandatėse apygardose ir tapo šios kovos laimėtojais: liberalų atstovai jose gavo daugiausia balsų. Ši sėkmė dabar leidžia jiems imtis svarbiausio vaidmens.

Trečioji pamoka – daug kam netikėtai, triuškinantis centristų pralaimėjimas. Tačiau gilesnis žvilgsnis rodo, kad tokia pasekmė – visiškai suprantama. Centristų vadai, kaip jau ne kartą esame minėję, neturėjo jokios aiškesnės krypties ir pagarsėjo tik populistiniais, net nepradėtais vykdyti pažadais. Nors šioje grupuotėje yra ir tvirtų rinkos ekonomikos bei socialinių

reikalų žinovų, tačiau ne jų balsas skambėjo garsiausiai. Kai prieš rinkimus buvo formuojamas vadinamasis "naujosios politikos" ketvertukas, centristų vadovai buvo įsitikinę, kad jie tebėra labai įtakingi ir populiarūs. Šiandien jų atsistatydinimas – neišvengiamas. Ką tik nuskambėjusi mintis, kad centristams derėtų prisijungti prie liberalų, yra labiausiai logiška. Tai leistų išvengti tolesnio blaškymosi. Mokslininkų analizė rodo, kad tiek liberalų rinkiminė programa, tiek ir jų kandidatų sąrašas parengtas labiausiai kvalifikuotai. Jokių nesuderinamų programinių nuostatų tarp liberalų ir centristų nėra. O politinių jėgų jungimąsi Lietuvoje galima tik sveikinti: 40 partijų laikai praėjo.

Yra daug priežasčių, kodėl Lietuvos visuomenėje prarado populiarumą apie tautiškumą ir krikščioniškumą kalbėjusios jėgos. Tačiau pagrindinė priežastis – jų neprincipingumas ir neveiklumas. Kai didžiausia rinkėjų dalis išreiškia savo nepasitikėjimą, reikia pirmiausia ne rinkėjus kaltinti, o kaltininko paieškoti, žiūrint į veidrodį. Kodėl neišnaudota puiki proga sukurti "Tautos sąjungą", galėjusią suvienyti tautinės ir patriotinės krypties jėgas? Ogi daugiausia todėl, kad dalis jų vadukų niekaip nepajėgė susitaikyti su mintimi, kad gali tekti atsisveikinti su "pirmininko" titulu. Kai kurie iš jų ramiai leido laiką, naudodami užsienio lietuvių suaukotus pinigėlius, ir jų dėka tikėjosi automatiškai patekti į Seimą. Ar pajėgs atsipeikėti dabar, labai abejotina.

Antrosios ir trečiosios vietos laimėtojų susitelkimas ir pasiryžimas formuoti vyriausybę – tinkamiausia išeitis dabartinėje situacijoje. Šiose grupuotėse yra nemaža siekiančių sudaryti normalias sąlygas verslui. O šiandieninėje Lietuvoje – tai svarbiausia. Reikia kuo greičiau ropštis iš duobės.



## LIETUVIŲ DIENOS – SPAUDOS PAGERBIMO ŽENKLE

(Atkelta iš 1 p.)

Gražiū humoristiniu stiliumi ji pasakojo apie "Draugo" redakciją, kurią sudaro moterys, palinkėjo "Dirvai" dar daugelio gyvavimo metų.

Po jos Vilija Klimienė į sceną pakvietė LR garbės konsulę Ingridą Bublį, kuri trumpu žodžiu pasveikino "Dirvą". Buvo perskaitytas JAV kongresmeno *Dennis Kucinich* sveikinimas. Labai šiltai sutiktas *Ohio* gubernatoriaus atstovas *August Pust* perdavė sveikinimus "Dirvai" ir visiems šioje valstijoje gyvenantiems lietuviams. Jis pažymėjo, kad *Ohio* valstija, mininti savo 200 metų sukaktį, stiprina ryšius su Lietuva. Gubernatoriaus *Bob Taft* sveikinimą jis įteikė redaktoriui J. Jasaičiui. Po jo *Cleveland, OH* mero at-

stovė J. Marini perskaitė mero sveikinimą ir jį taip pat perdavė redaktoriui.

Pagaliau dr. Jonas Jasaitis buvo pakviestas tarti savo žodį. Jis pradėjo su nuoširdžia padėka visiems už pagalbą ir paramą lietuvių išlaikymo darbe ir susirinkusiems pristatė savo padėjęs – Giedrę Kijauskienę ir Nomedą Vucianienę, pagerbė administratorių Juozą Biliūną, paminėjo "Vilties" draugijos valdybos narius: A. Matulionį, V. Klimienę ir dr. V. Stankų. Nuoširdžiausią padėką redaktoriui išreiškė LB *Cleveland, OH* apylinkės valdybai. Neilgą, bet puikiai apgalvotą pasisakymą jis užbaigė Bernardo Brazdžionio poezijos citata.

Po jo kalbos vokalinę

programą atliko populiarioji solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė, kuriai akomponavo *Michael Borowitz*. Skambant paskutinei dainai "Esi gyva, esi sava", dalis susirinkusių šluostėsi ašaras. Publikai audringai plojant, solistė ir akomponiatorius apdovanoti gėlėmis.

Minėjimo programai pasibaigus, parapijos svetainėje publika galėjo pasivaikinti iš Lietuvos atvykusio kulinaro Vytauro Sasnausko pagamintais skanėstais. *Cleveland, OH* lietuviai yra dėkingi LB apylinkės valdybai, surengusiai tokias originalias Lietuvos Dienas ir nepaprastai puikiai suplanuotą "Dirvos" jubiliejaus minėjimą su oria akademinė bei menine programa.

## AMERIKIEČIAI PIRKTŲ LIETUVIŠKUS MAISTO GAMINIUS

*Dainius Ručinskas*  
Eltos korespondentas

Jungtinių Amerikos Valstijų *Ohio* valstijos verslininkai savai rinkai pastoviai ir dideliais kiekiais pirktų Lietuvos žemdirbių išaugintus įvairius ekologiškus žemės ūkio produktus. Tokie galimi prekybiniai susitarimai buvo aptarti Žemės ūkio viceministro Vytauto Grušausko darbinio vizito metu, Amerikoje susitikus su *Ohio* valstijos gubernatoriumi *Bob Taft* ir kitais atsakingais pareigūnais. Iš JAV sugrįžęs viceministras V. Grušauskas sakė, kad prekybiniai ryšiai su JAV stiprėja. Pavyzdžiui, AB "Rokiškio sūris", naudodamasi tarpininkės – olandų firmos – paslaugomis į JAV per metus išsiunčia maždaug po 10 tūkst. tonų sūrių. Į Ameriką siunčiamas ir lietuviškas medus.

Su *Ohio* valstijos verslininkais tartasi, kaip be svertimų tarpininkų, tiesiogiai per mūsų prekybos agentūras eksportuoti įvairius pieno produktus, grūdus. Yra galimybė kurti bendras Lietuvos ir Amerikos įmones. Paskaičiuota, kad vienos tonos krovinio laivu nugabenimas iki *Cleveland, OH* kainuotų apie 10 JAV dolerių. Nors tai padidintų produktų kainą, tačiau tokia prekyba vis tiek apsimokėtų. V. Grušauskas geru žodžiu paminėjo Lietuvos Garbės generalinę konsulę Ingridą Bublį, kurios dėka pavyko susitikti su *Ohio* valstijos gubernatoriumi *B. Taft*, išsamiau susipažinti su žemės ūkio valdymo įstaigomis. Trumpos viešnagės metu suspėta apžiūrėti

kelias pienines, aukštosios ir žemesnės pakopos žemės ūkio mokyklas ir mokslo įstaigas.

Beje, *Ohio* valstijos biudžete apie 41 proc. įplaukų sudaro pajamos iš žemės ūkio produkcijos. Ši valstija – aukštos žemdirbystės kultūros kraštas. Čia dideli kukurūzų, sojos, liucernos pasėlių lotai. Labai daug gyvulininkystės ūkių. Dauguma ūkininkų turi po 150-200 ha žemės. Gubernatoriaus *B. Taft* teigimu, tik stambesni, kooperuoti ūkiai įstengia su savo produkcija konkuruoti pasaulinėje rinkoje. Jis palinkėjo ir Lietuvos žemdirbiams

sparčiau jungtis į įvairias kooperatines bendroves.

Pasidomėjus apie superkamo pieno kainas paaiškėjo, kad minimalų jų dydį visoje Amerikoje nustato federalinė valdžia. Dabartinė kaina – 90 dol. (380 Lt) už toną, tačiau kai kurios perdirbimo įmonės moka ir daugiau, pavyzdžiui, 125 dol. (500 Lt) už toną. Be to, pieno supirkimo kainos yra skirtingos: vienokia kaina mokama už šviežią pieną, kitokia už žaliavą, skirtą sūrių gamybai. Šios kainos kinta kiekvieną mėnesį, o kartais išsilaiko kelis mėnesius, atsižvelgiant į pokyčius pieno gaminių rinkoje.

(Nukelta į 5 p.)



Lietuvos Žemės ūkio viceministras Vytautas Grušauskas įteikia dovaną – Vilniaus Katedros paveikslą – *Ohio* valstijos Žemės ūkio departamento direktoriui Fred Daley.

## Pasaulis ir Lietuva

\* **EKSKOMUNISTAI VALDŽIOS NEGAVO.** Buvęs komunistas Algirdas Brazauskas, kurio vadovaujama socialdemokratinė koalicija laimėjo parlamento rinkimus, tačiau pralaimėjo kovą dėl partnerių, formuojant vyriausybę, paragi- no konkurentus sudaryti plataus pasitikėjimo koaliciją. Tačiau centristinės Liberalų ir Naujosios Sąjungos partijos mano galėsiančios surinkti pakankamai partnerių tarp nepriklausomų parlamentarų ir sugebėsiančios suformuoti daugumos vyriausybę. Vyriausybės ir parlamento vadovų postus žada pasidalyti antrą ir trečią vietas laimėjusių partijų vadovai – Rolandas Paksas ir Artūras Paulauskas. *REUTERS*

\* **KARO NUSIKALTIMAI TĖSIAMI.** Rusijos kariuomenė ir toliau daro karinius nusikaltimus Čėčėnijoje. Apie tai išsamiai rašo Vokietijos laikraščiai "Sueddeutsche Zeitung" ir "Frankfurter Rundschau". *INTERFAX*

\* **OKUPANTAI ŠEIMININKAUJA.** Rusijos bendrovė "Lukoil-Kaliningradmorneftj" pradeda įsisavinti naftos telkinį D-6 Baltijos jūros pakraštyje. Dėl šio telkinio priklausomybės ilgą laiką derėjosi Rusija ir Lietuva. Tarpvalstybinėje sutartyje dėl valstybinės sienos numatoma, kad D-6 telkinys yra Rusijos pusėje, tačiau ši sutartis iki šiol nepatvirtinta Rusijos Dūmoje. Telkinio atsargos gali viršyti 24 mln. tonų. *BNS*

\* **PLANAI.** Kandidatas į Kaliningrado srities gubernatorių, Rusijos Baltijos laivyno vadas admiralas Vladimir Jegorov supažindino su savo programos pagrindinėmis kryptimis. Tarpvalstybinių santykių srityje numatoma: pasiekti srities gyventojų, prekių ir paslaugų judėjimo laisvę į likusią Rusijos dalį; centras turi parengti suderintą veiksmų programą dėl Lenkijos ir Lietuvos pasirengimo stoti į ES proceso; pilnai atnaujinti Rusijos - Lenkijos tarybos veiklą ir Rusijos - Lietuvos tarybos darbą; pasiekti palankias prekybos sąlygas. *BNS*

\* **REIKALAUŠ LAIKYTIŠ ĮSIPAREIGOJIMŲ.** Pre- tendentas į Lietuvos ministro pirmininko vietą Rolandas Paksas, kalbėdamas per vietinės telekompanijos TV3 laidą, pareiškė, kad būsimoji vyriausybė pareikalauš iš JAV kompanijos "Williams International Company", valdančios Lietuvos naftos koncerną "Mažeikių nafta", vykdyti savo sutartinius įsipareigojimus. Jis pats yra giliai įsitikinęs, kad ši kompanija įsipareigojimų nevykdo. Anksčiau protestavęs prieš JAV kompanijos pasiūlytas sutarties sąlygas R.Paksas sakė, kad jis gerai supranta, ką reikštų Lietuvai vienašališkas sutarties su JAV kompanija nutraukimas. *INTERFAX*

\* **LATVIJA NEPASIDUODA EKSTREMISTŲ SPAUDIMUI.** Latvijos generalinis prokuroras pranešė, kad kelti bylą Konradui Kalėjui iš Australijos, kuris įtariamas dalyvavimu masinėse žmonių žudynėse, galima tik kaip Latvijos piliečiui, kuris Latvijos teritorijoje atliko nusikalstamus veiksmus, tačiau tiesioginių jo dalyvavimo žmonių žudynėse įrodymų nėra. *LETA*

\* **KOSOVE DAR NERAMU.** NATO generalinis sekretorius *George Robertson*, neoficialiame sąjungos valstybių gynybos ministrų susitikime pasakė, kad NATO vadovaujamos pajėgos Kosove ir Bosnijoje pasiliks savo pozicijose ir toliau užtikrins saugumą bei pastovumą tiek, kiek tai bus reikalinga. *REUTERS*

\* **REIKALAVIMAS.** JAV kongresmenai kreipėsi į prezidentą *Bill Clinton*, reikalaudami panaudoti sankcijas prieš Rusiją, jeigu nedelsiant nebus paleistas JAV komersantas *Edmond Pope*. Kaltinamas šnipinėjimu *E.Pope* serga vėžiu, ir jo šeima nuogaštuoja dėl galimo ligos paūmėjimo. Prezidentui siūloma nutraukti ekonominę pagalbą Rusijai, atsisakyti nurašyti Rusijos skolas bei pasipriešinti Rusijos priėmimui į Pasaulinę prekybos organizaciją. Rusijos Užsienio reikalų ministrija sukritikavo kongresmenų rezoliuciją, kaip "kišimąsi į Rusijos vidaus reikalus". *INTERFAX. ITAR-TASS*

\* **NUSKURDINO VALSTYBĖ.** Minske trečiajame Baltarusijos profsąjungų federacijos suvažiavime federacijos vadovas Vladimir Gončiarik, kalbėdamas apie šalies ekonominę padėtį pranešė, kad šiandien kiekviena penkta pramonės įmonė ir absoliuti dauguma žemės ūkio įmonių yra nuostolingos, o beveik pusė šalies gyventojų yra ant skurdo ir elgetavimo ribos. Pastaruoju metu valdžia išvystė begėdišką kampaniją, bandydama suskaldyti profsąjunginį judėjimą. *BELAPAN*

\* **SIŪLO IŠVYTI A. LUKAŠENKĄ.** Baltarusijos Liaudies Respublikos Rados pirmininkė Ivonka Survila spalio 10 d. išplatintame kreipimesi į Baltarusijos liaudį pakvietė žmones nedalyvauti spalio 15 d. rinkimuose, nes balsavimas reikštų okupacinio režimo palaikymą. Pasak jos, jeigu baltarusiai žinotų visą tiesą, kuri nuo jų slepiama, tai liaudis išvartų diktatorių taip, kaip Rumunijos liaudis išvarė *Ceausescu*, o Serbijos - Miloševićų. *BELAPAN*



**Karolis Milkovaitis**

(Pabaiga. Pradžia - 38 nr.)

Ta proga apie Vytautą Didįjį buvo parašyta daugybė studijų, suvaidinta visokių vaidinimų, surengta koncertų, sporto varžybų ir t.t. Kadangi Vytautas turėjo būti karūnuotas Lietuvos karaliumi 1430 m. rugsėjo 8 d., tai tam įvykiui pažymėti 1930 m. rugsėjo 8-toji buvo paskelbta Tautos švente. Jei Vasario 16-toji turėjo žymėti tautos prisikėlimą iš carų Rusijos vergijos, tai Tautos šventė turėjo priminti senąją Lietuvos valstybę – kunigaikščių Lietuvą, ypač pagarsėjusią Vytauto Didžiojo valdymo laikais.

Asmuo, kurį visa tauta išskiria iš visumos ir nusprendžia pagerbti, turi būti ypatingų nuopelnų žmogus. Susipažinkime su juo.

Vytautas kilęs iš taurios kunigaikščių šeimos. Jo motina Birutė, kai kurių istorikų teigimu buvo gražuolė, tačiau paprasta vaidilutė. Bet kitų šaltinių tvirtinimu ji buvo žemaičių kunigaikščio duktė. O Vytauto tėvas, didysis Lietuvos kunigaikštis Kęstutis, buvo labai taurus ir teisingas, gerai apsišvietęs ir kilnios dvasios žmogus, visuomet išlaikęs duotą žodį valdovas. Jų sūnus Vytautas, iš savo tėvų paveldėjo daugumą tų kilnių savybių.

## Amerikos Lietuvių Tautinėje sąjungoje

### GILIOJI TAUTOS ŠVENTĖS PRASMĖ

XV amžiaus pradžioje prancūzų riteris *Ghilebert de Lannoy*, aplankęs Lietuvą ir viešėjęs pas Didįjį Kunigaikštį Vytautą, šitaip apie jį Prancūzijos didikus informavo: "Vytautas, Lietuvos princas, savo šalyje laikosi tokios garbingos tvarkos, kad joks svetimšalis, ten atvykęs ar pravažiuojas, nieko pats nesiperka: jiems valgius tiekia princas ir juos saugiai vežioja, kur jie tik nori vykti, be jokio užmokesčio. Nėgana to, minėtasis Vytautas yra labai galingas princas, kardu nukariavęs 12 ar 13 šalių ir turi 10,000 pabalnotų arklių savo asmeniniame pulke."

Tad, jeigu svetimšaliai apie Vytautą taip palankiai atsiliėpė, tai nereikia stebėtis, kodėl visa mūsų tauta jį taip pamilo, ir jo vardu universitetus, gatves, tiltus, kariuomenės pulkus pavadino, jo vardu vaikus krikštijame...

Bet jeigu, sakykime, kitautis susidomėtų ir paklaustų, kuo tas jūsų Vytautas taip pasižymėjo, kad jį taip gerbiate, ką mes atsakytume? Drąsiai galėtumėm atsakyti, kad Vytauto Didžiojo karinio ir politinio genijaus dėka Lie-

tuva buvo tapusi didžiausia Europos valstybe, kurios to meto sienas viename gale skalavo Baltijos, kitame Juodųjų jūrų vandenys. Vytautui pergalingai pasipriešinus, veržli kryžuočių "Drang nach Osten" galybė ties Žalgiriu buvo taip įtikinančiai sutriuškinta, kad jų palikūnys nuo to smūgio neatsigavo net 500 metų, t.y., iki I-jo Pasaulinio karo. Tos Vytauto pergalės įtikinti, kiti į Lietuvą ginkluotų geidulių turėję kaimynai nusiramino ir nesiryžo prieš Lietuvą ginklo kelti.

Taip Vytautui pasižymėjus ir tarptautinėje arenoje pagarsėjęs, to meto Europos valdovai pripažino lietuvių Vytautą žymiausiu tų laikų valdovu, sudarė sąlygas ir pasiūlė jam karūnuotis Lietuvos karaliumi. Vytautas sutiko ir nutarė 1430 metų rugsėjo 8 dieną tapti Lietuvos karaliumi. Bet tas mostas labai nepatiko mūsų kaimynams lenkams. Negalėdami Vytauto perkalbėti karūnos nepriimti, jie sumanė jo planus klasta suardyti. Apstatę pasienį, kuriuo karūna buvo vežama, kariuomenės būriais,

jie tykojo imperatoriaus Zigmundo siunčiamas Vytautui ir jo žmonai karališkąsias karūnas smurtu pagrobti. Zigmundo pasiuntiniams pervaziavus sieną, lenkai juos užpuolė ir karūnas pagrobė. Esu tikras, kad Krokuvą tada džiūgavo, kaip Varšuvą džiūgavo, Želigovskiui 1921 metais Vilnių klastingai užgrobęs. Tuo nešvarių karūnos pagrobimu lenkai ne tik Vytautui pakenkė, bet visą lietuvių tautą užgavo. Karūnavimą reikėjo atidėti kitam kartui, būtent, lapkričio 8 dienai. Bet įvyki labai pergyvendamas Vytautas susirgo ir trumpai pasirgęs tų metų spalio 27 dieną mirė, turėdamas apie 80 metų amžiaus. Taigi, šiemet sueina 570 metų nuo Vytauto Didžiojo mirties.

Nors Vytauto karūna buvo klastingu būdu pavogta ir jam neteko jos užsidėti, bet mums, bent man asmeniškai, jis amžinai pasiliks Vytautas Didysis, Lietuvos karalius.

Vytautui mirus, Lietuva pradėjo silpnėti ir mažėti. Ir galiausiai 1795 metais, Rusija, Prūsija ir Austrija trečią ir paskutinį kartą pasidalijo Lietuvos – Lenkijos žemes. Austrija prisijungė Lenkijos

žemių dalį su Krokuvą, Rusija užėmė Lietuvos žemes su Kaunu, Vilniumi ir Gardinu – iki Nemuno, o Prūsija pasisavino Lenkijos žemių dalį su Varšuva ir Lietuvos užnemune, susisiekiama su Rytų Prūsais. Ir taip pasibaigė nepriklausomos kunigaikščių Lietuvos valstybės būtis.

Patekusi po Rusijos jungu, lietuvių tauta, ypač liaudis, buvo ilgomis baudžiavos vinimis negailestingai kalama prie priespaudos kryžiaus. Caro vyriausybė sustiprintomis, išradingomis priemonėmis stengėsi Lietuvą paversti rusiškuoju kraštu. Lietuvos gyventojai buvo rusinami per provoslavų tikyba ir mūsų spausdinto žodžio uždraudimą. Jie net atsuntė į Lietuvą pasižymėjusį budelį Muravjovą, kuris ištikimus lietuvių tautos vaikus be pasigailėjimo skynė. Lietuvos bajorai, kurių dauguma buvo lenkų tautybės, prisiekę ištikimybę carienei Kotrynai II-jai, turėjo visas Rusijos bajorų teises ir naudojosi neribotomis teisėmis valdyti valstiečius baudžiauninkus, kurių daugumą sudarė lietuviai. Bajorai galėjo savo baudžiauninkus mušti, apgaulinėti, pardavinėti, kaip kokius beverčius daiktus: atskirai – tėvus, atskirai – vaikus. Jie dažnai

(Nukelta į 6 p.)

## AMERIKIEČIAI PIRKTŲ LIETUVIŠKUS MAISTO GAMINIUS

Ohio valstijoje iš kiekvienos karvės primelžiama po 8-11 tūkst. kilogramų pieno. Ūkininkai sudaro pastovias sutartis su netoliese esančiomis pieninėmis. Vienoje jų apsilankęs viceministras V. Grušauskas kartu su "Rokiškio sūrio" bendrovės direktoriumi Antanu Trumpa ir Žemės ūkio universiteto

(Atkelta iš 4 p.)

rektoriumi Albinu Kusta sužinojo, kad pieninė per parą perdirba maždaug po 500 tonų pieno.

Susitikime su Ohio valstijos žemės ūkio mokymo įstaigų atstovais susitarta, kad keletas mūsų šalies mokyklų auklėtinių, mokančių anglų kalbą, galėtų po pusmetį sta-

žuotis kurioje nors šios valstijos aukštojoje ar žemesnės pakopos mokykloje. Lietuvos ir Ohio valstijos žemės ūkio mokslo specialistai galėtų kartu vykdyti bendras mokslinių tyrimų programas. Tai numatyta susitarime tarp Ohio valstijos universiteto ir Lietuvos Žemės ūkio universiteto, veikiančio Kaune.



Lietuvos žemės ūkio darbuotojų delegacijos susitikimas su Ohio valstijos Žemės ūkio tyrimų centro vadovu Lowell Nault. Iš kairės: žemės ūkio viceministras Vytautas Grušauskas, LR Garbės generalinė konsulė Ingrida Bublienė, bendrovės "Rokiškio sūris" direktorius Antanas Trumpa, Ohio Žemės ūkio tyrimų centro direktorius L. Nault ir jo žmona Letty, Lietuvos Žemės ūkio universiteto rektorius, prof. Albinas Kusta.

*Congressional Record*

proceedings and debates of the 106th Congress, second session

*House of Representatives*

**DENNIS J. KUCINICH**

OF OHIO

IN THE HOUSE OF REPRESENTATIVES  
IN HONOR OF

THE 85<sup>TH</sup> ANNIVERSARY OF THE  
PUBLICATION OF THE LITHUANIAN  
NEWSPAPER DIRVA

Mr. Speaker, I rise today to recognize and honor of the 85th anniversary of the publication of the Lithuanian newspaper DIRVA.

First published November 22, 1915, under the title SANTAİKA, the DIRVA has been a source of pride and strength for the Lithuanian-American community. The DIRVA compels its readers with events of Lithuania and those that effect Lithuanian-Americans here in the United States. It serves simultaneously as a link to their history and as a vehicle for their advancement.

Through the tireless efforts of its editors and contributors the DIRVA, once one of many Lithuanian newspapers, has survived and flourished. It is now one of few national Lithuanian language newspapers.

This also offers me a chance to formally recognize and commend the Lithuanian-American Community, Inc. Cleveland Chapter and Viltis Inc., the publisher of DIRVA, for aiding the community for years and planning a celebration of this monumental event.

My fellow colleagues, let us recognize and congratulate DIRVA for its years of dedication to the Lithuanian-American community.



## GILIOJI TAUTOS ŠVENTĖS PRASMĖ

(Atkelta iš 5 p.)

kortomis, vietoj pinigų, pralošdavo gražias mergaites, baudžiauninkų lietuvių jaunas dukteris. Už mažiausius nusikaltimus bajorai savo baudžiauninkus sunkiai bausdavo, dažną – ištrėmimu į Sibirą, iš kurio retas begrįždavo. Kariuomenės amžiaus vyrus išsiųsdavo 25 metų karo tarnybai į Rusijos gilumą. Kadangi vidutinis žmogaus amžius tada buvo apie 50 metų, tai dažnas kariuomenėje mirdavo, žiaurumų neišlaikęs nusizudydavo ar surusėjęs namo negrįždavo. Kiek tuo būdu tauta neteko geriausio savo jaunimo, sunku suskaičiuoti.

Mes girdime aimanas, kaip juodaodžiai Amerikoje kentėjo. Kas kada sudejuos, atsiminęs, kaip lietuviai baudžiauninkai svetimtaučių bajorų buvo kankinami? Ar nereiktų jų garbei ir atminčiai įvesti valstiečių baudžiauninkų atminimo dieną?!

Bet tauta didvyriškai visas skriaudas iškentėjo ir 1918 metais išsivadavo ir atgavo nepriklausomybę. Tačiau praėjus vos 22 metams, tie patys rusai, tik dabar kraujo spalvos sielomis, vėl smurtu užmerkė mūsų gražios nepriklausomybės akis, kurių nepajėgėme atmerkti net 50 metų. Per šios priespaudos metus tauta buvo raudonųjų pačiomis žiauriausiomis, sadinėmis priemonėmis kankinama, rusinama, komunizmo idėjomis auklėjama, žudoma.

Bet tauta per kraują ir ašaras kovodama išlaikė ir 1990 metais, nors kruvina ir pilna žaizdų, vėl atgavo laisvę. Ar ta mūsų protėvių nepalaužiama kovos dvasia nesukelia kiekvieno lietuvio širdyje pasididžiavimo? Ne be reikalo Vincas Kudirka Lietuva pavadino didvyrių žeme.

Dievobaimingoje baudžiauninkų liaudyje buvo posakis: "Velnio iš giesmės neišmėsi". Kitais žodžiais: praeities faktų iš istorijos neištrinsi. Kadangi šiandien minime garbingą tautos didvyrį, kuris mūsų kaimynų lenkų klastos veiksmu neteko karaliaus vainiko, tai norisi bent trumpai išvardinti per šimtmečius mums lenkų padarytas skriaudas. Nors jie lietuvius savo karaliais rinkosi (turiu minty Jogailą), bet mūsų tautai jie niekuomet nebuvo nuoširdūs ir kiekviena proga stengėsi pakenkti, net pražudyti. Lenkai 1920 metais Suvalkuose pasirašė sutartį, Vilnių ir jo žemes pripažindami Lietuvai, bet sekančią dieną tą sutartį sulaužė ir, užpuolę klastos nenujautusius lietuvius, Vilnių ginklu užgrobė.

Sekančiais – 1921 metais Lenkija Ženevoje balsavo prieš Lietuvos priėmimą į Tautų sąjungą. Mūsų II-sios nepriklausomybės laikotarpiu, t.y., tarp 1918 ir 1940 metų, Lenkija namie ir užsieniuose niekino Lietuvą bei jos žmones ir įvairiausiais būdais trukdė vystyti mūsų valstybei. Lygiagrečiai jie Lietuvoje, su vietinių komunistų talka, suorganizavo plačią slaptą karinę organizaciją – *Polska Organizacia Wojskowa*, trumpai *POW* vadinamą, ir ruošėsi smurtu prie Lenkijos prisijungti visą Lietuvos teritoriją.

Kai 1923 metais Lietuva ruošėsi prisijungti nuo amžių lietuvišką Klaipėdos kraštą, Lenkija toms mūsų pastangoms labai trukdė, stengdamiesi tada įtakingus ir laikinai Klaipėdos kraštą valdančius prancūzus perkalbėti, kad lenkams, o ne lietuviams Klaipėdą pripažintų. Tai užmačiai nepavykus, jie pradėjo reikalauti, kad Lietuva, pagal

Liublino unijos 3-tįjį straipsnį, atnaujintų sąjungą su Lenkija. Tas trečiasis unijos akto straipsnis štai kaip skamba: "Didžioji Lietuvos kunigaikštystė ir Lenkų karalystė yra vienas nedalomas ir vienalytis kūnas, o taip pat ne skirtinga, bet viena bendra valstybė, kuri iš dviejų valstybių ir dviejų tautų suėjo ir susijungė į vieną visuomenę". Manau, kad čia ir silpnaprotis gali įžiūrėti, ko siekiama. Atnaujinus Liublino uniją ir su Lietuva sudarius vieną valstybę, lenkai būtų krašto ir visų lietuvių valdytojai. Tam jų sapnui neišsipildžius, jie vis tiek vilties neprarado ir kai Lietuva sukilo prieš Klaipėdą valdančius prancūzus, Lenkija net karo laivą atsiuntė, kuris stovėdamas už uosto ribų, laukė progos įsikišti prieš lietuvius.

Apie 1926-uosius metus, dr. Kaziui Griniui esant valstybės prezidentu, lenkai aktyviai talkino, kairiesiems Kaurne keliant priešvalstybines riaušes. "Lietuvių Enciklopedija" apie tai rašo: "Priešvalstybinėse kairiųjų elementų demonstracijose dalyvavo ir labai savivaliavo lenkiškoji mažuma".

Per visą tarpkarinį nepriklausomos Lietuvos laikotarpį, Lenkija labai daug kartų pažeidė laikinąją Lietuvos – Lenkijos sieną, vadinamąją "demarkacijos linija", o jos užgrobtose Lietuvos žemėse gyvenančius lietuvius skriaudė, neleido steigti lietuviškų mokyklų, draudė lietuviškas pamaldas bažnyčiose ir kt. Bet kai prieš II-įjį Pasaulinį karą lenkai iš Vokietijos pusės pajuto pavojų, tai Lenkijos vyriausybė staiga panoro su Baltijos valstybėmis sudaryti karinį bloką, kad vokiečių užpultai Lenkijai, lietuviai, latviai ir estai padėtų gintis. Lietuvos vyriausybė, numatydama naują niekšybę, griežtai pasisakė prieš bet kokį bloką su Lenkija. Matydama, kad Lietuvos savo naudai nepalenks, užuot atsiprašiusi už Suvalkų sutarties sulau-

žymą ir Vilniaus pagrobimą, Lenkija 1938 m. kovo 17 d. įteikė Lietuvos vyriausybei ultimatumą, reikalaudama užmegzti su ja diplomatinis santykius, priešingu atveju ji ginklu pulsianti Lietuvą. Bet gavusi tą ultimatumą, Lietuvos vyriausybė bematant paskelbė visuotinę mobilizaciją. Tai karštuolių lenkų jausmus atšaldė.

Čia įvardijau tik mažą dalį Lenkijos mums padarytų skriaudų. Kalbant apie kaimynus, paprastai vengiama neigiamus jų veiksmus vardinti. Bet Lenkijai esant apie 10 kartų didesnei valstybei už Lietuvą, mums nelieka kito kelio, kaip atvirai išreikšti savo nepasitenkinimą.

Grįžkime prie Vytauto Didžiojo. Mes nežinome, kaip Vytautas atrodė, nes joks jo-atvaizdas niekuomet nebuvo rastas. Bet mes gerai žinome jo dvasios didybę. Žinome, kad jis buvo šviesaus proto, taurių karališkų manierų. Nors jis mirdamas nepaliko politinio testamentą, bet iš jo žygių, narsumo ir politinės išminties galime susidaryti apytikrą nuomonę, ko jis iš mūsų, jo propalikuonių tikėtusi. Manau, kad jis sakytų:

Budėk ir neprarask tautos laisvės. Bet ją praradęs neprarask vilties ir kovok, aršiai kovok, nes niekas kitas tau laisvės neiškovos. Ir netar nauk okupantui nei veiksmu, nei pavyzdžiu, nei žodžiu.

Manau, kad Vytauto Didžiojo dvasios polėkius kėlė ir jo tikėjimas, kurį jis, nors iš dalies dėl politinio patogumo, bet taip pat ir iš ištikinimo priėmė ir 1383 metais apsikrikštijo. Jis vėliau ir žemaičius apkrikštijo.

Atrodo, kad šimtmečius engiama ir naikinama lietuvių tauta, priėmusi krikštą, gal ir nesąmoningai, tikybiniais dėsniais vadovavosi. Ta išvada veržiasi iš užkietėjusio jų pasiryžimo nepalaužiamu ištikinimu ir atsparumu kovoti prieš rusų pastangas juos nutautinti ir suprovoslavinti. Manau, kad malda, ypač

spaudos draudimo laikotarpyje, buvo belikusi vienintelė priemonė tikiškai ir kultūriškai išlikti lietuviais, nes toje kovoje Lietuvos liaudis buvo viena, be jokių užtarėjų. Kad tai gali būti tiesa, atsiminkime tautos knygnešius – tautos švietėjus, kurie be jokios naudos sau, nebudami grėšiančio Sibiro, net mirties, slapta gabendavo lietuvišką spaudą iš Prūsų į Lietuvą. Tie mūsų spaudos draudimo laikotarpio didvyriai ir liaudies švietėjai šiandien yra beveik visai užmiršti ir neminimi.

Tą mūsų protėvių beginklėmis priemonėmis vedamą kovą perėmė mūsų tėvų karta ir galiausiai ginklu iškovojo laisvę ir II-ąją Lietuvos nepriklausomybę. Per trupučius 22-us nepriklausomo gyvenimo metus mes okupanto nuniokotą kraštą atstatėme ūkiškai ir kultūriškai. Mes nekritikavome mums padėti norinčių Amerikos lietuvių, kaip dabar daroma, bet sveikinome tokias jų pastangas. Mes neužsikrėtėme Rusijos dvasia ir negalvojome rusiškai, bet lietuviškai. Mes nesidrovėjome paimti arklą ar dalgį į rankas. Vieno asmens darbą atlikdavo vienas, o ne keturi ar penki. Todėl mums netrūko nė maisto, nė drabužių, nė tautinės laimės, nė gero vardo užsieniuose.

Viso to mes nematome dabartinėje Lietuvoje. Teisingi yra Antano Smetonos žodžiai: "Demokratiškai gyventi bei naudotis jos vaisiais reikia išmokti. Tos tiesos dėsnio reikia ieškoti žmogaus sąmonėje, gebančioje skirti, kas yra gera ir kas yra pikta..."

Kai kalbame apie Vytautą Didįjį, tai kalbame apie tikrąją Lietuvą, nes Vytautas buvo ir yra tikroji Lietuva. Todėl, švėsdami šią garbingą mūsų tautos šventę, atsiminkime Vytauto ištikinimus bei siekius: nepasiduoti ir netarauti svetimiesiems nei sąžine, nei veiksmu, nei pavyzdžiu, nei žodžiu.



JAV LB XVI tarybos pirmosios sesijos dalyviai Hartford, CT. Pirmoje eilėje: Bronius Juodelis, Laima Karosienė, Vytautas Kamantas, Algimantas Gečys, LR ambasadorius Vašingtone Stasys Sakalauskas, vysk. Paulius Baltakis OFM, Regina Narušienė, Birutė Vindašienė, Gediminas Damašius, Danutė Grajauskienė, Birutė Vilutienė ir seselė Margarita Bareikaitė.



**KUO AŠ TIKIU**

***Jaunimo puslapis***

(Rašinėlis, laimėjęs antrąją premiją JAV LB Švietimo tarybos rašinių konkurse aukštesniųjų mokyklų moksleiviams)

***Teresė Paškonytė***

"Aušros" aukštesniosios lituanistinės mokyklos 10 skyriaus mokinė

Aš tikiu, kad geriau "uždegti žvakutę, negu keikti patamsį". Žmonės pradeda ką nors veikti, kai jiems pasidaro sunku. Vieni "keikia patamsį" ir iš to niekada nieko gero neišeina. Žmonės pradeda skųstis, kaltinti kitus. Jie kartais net įžeidžia žmones, užtat, kad nepastebi jų. Kiti žmonės stengiasi nors truputį būti linksmesni. Geriau uždegti žvakutę, nes gali veikti ką nors pozityvaus.

Pavyzdžiui, žmonės, kuriems blogai sekasi mokykloje, vieni prašo pagalbos, o kiti tik sako, kad negali padaryti. Tiems žmonėms, kurie prašo tėvų, draugų, ar vyresnių sesių ir brolių pagalbos, vėliau vis geriau sekasi. Tiems, kurie pasiduoda, vėliau pasidaro blogai. Jie tada negali nieko gerai arba teisingai padaryti. Jiems tada viskas blogai išeina.

Kodėl negerai keikti patamsį? Žmogus pats susierzi-

na ir pradeda pykti ant kitų. Čia tai nėra gerai, nes kai kurie žmonės turi aukštą kraujo spaudimą, ir kai kas nors juos suerzina, tai jie gali gauti insultą ("stroke"). Kai keikiesi, vis būna blogai. Draugai gali vieni kitus blogai nuteikti ir suerzinti. Iš to viso pasidaro didžiausia makalynė, užtat, kad pradeda vienas pyktis su kitu. Tada niekas neturi noro dirbti ar ką nors veikti.

Kodėl yra geriau "uždegti žvakutę"? Kai uždegi žvakutę, tada ką nors pozityvaus veiki. Galvoji, kad gal kada nors ta padėtis nors truputį pagerės. Nustos visi keikties ir laiką gaišinti. Žmonės pradės į padėtį žiūrėti geriau ir pozityviau. Gal kiti paseks geru pavyzdžiu ir taip pat padės padėti pagerinti.

Vienas pozityvus dalykas, kurį gali veikti, yra pasišnekėti su Dievu savo kambarėje. Gali nueiti į bažnyčią ir pasimelsti arba nueiti pas kunigą išpažinties, ir gal jisai pasakys, ką reikėtų daryti. Taip pat būtų gerai su šeima pasikalbėti apie savo problemas, nes jie tau padėtų. Kai kuriuos dalykus reikia pačiam išspręsti ir pataisyti. Tavo mama arba vyresnysis brolis ar sesuo gali tave nuraminti ir atjausti.

**A.†A. MEGHAN CHRISTINE GUMBELEVIČIŪTĖ**

Šių metų rugsėjo 17 d. automobilio katastrofoje žuvo *Meghan Christine Gumbelvičiūtė*, vos prieš du mėnesius sutikusi savo 18-ąjį gimtadienį. Ji buvo visų mylima ir padėjo kiekvienam be jokių išlygų. Ji mylėjo savo tėvus Joną ir Carol, seseris Karin ir Stacy su jos vyru Michel, pusseserę Madison, sužadėtinį Sean O'Neal ir senelius. Mėgo gamtą, globodavo sužeistus ar apleistus gyvulėlius.

*Meghan* buvo labai gabi ir darbšti. Turėdama 12 metų, ji pradėjo rašyti eilėraščius anglų kalba. Vienas iš pirmų-



A.†A. Meghan Christine Gumbelvičiūtė

jų jos eilėraščių buvo išspausdintas knygoje "Anthology of Poetry by Young Americans". Ji studijavo *Cal. University, Davis*.  
Buvo nuvažiavusi su sa-

vo seneliais į Lietuvą. Aplan- kė savo tėvelio gimtinę, ža- vėjosi Nida, Vilniaus bei Tra- kų pilimis.

Skaitytojų dėmesiui pa- teikiame porą jos eilėraščių, išspausdintų šiais metais.

**Mom's Poem**

*As I gazed into the mirror  
I thought this must be true  
The reflection I saw before me  
Looked almost just like you*

*That's because I look to you  
My example of true love  
Truly God is jealous  
To not have you up above*

*In my eyes I see  
The wisdom you have taught  
And my mind so spins  
With your hopes and dreams and thoughts*

*I just pray that one day  
As you look into that mirror  
You'll see the woman who strives to  
be just like you, Me!*

**My Dad**

*Where others see a man who is gruff,  
I see a man who knows the difference between  
work and a handout.  
Where you see wrinkles appearing on his face,  
I see man who simply smiles too much.  
Where you see knees that ache once in a while,  
I see a dad who would always spend  
an extra hour  
practicing sports with me.  
Where others see a successful doctor,  
I see a man who heals hearts by opening his own.  
I see a man whose success lies in his family.  
Where others see an opinionated man,  
I see a father always willing to talk.  
Where others see a man who provides  
for his family,  
I see a family who loves him no matter what.  
Where others see a wealthy man with assets,  
I see a man whose wealth is measured by the love  
from his family.  
And for that we are truly rich.*

**ERDVĖ**

***Estera Girdauskienė***

Kiekvienas turime savo erdvę. Vieni – uždara, kiti – atvira. Kiekviena erdvė – savita, tokia, kokią mes patys susikuriame. Sprendžiame, kam atverti vartus, o kam uždaryti. Bet... gal mes kartais klystame? Gal išvarome ir atstumiam ne tuos? Gal išleidžiame kažką, turintį purviną sielą ir užteršiame visą

savo erdvę, o paskui užtrenkiame duris tam, kuris savo gerumu ir tyrumu padėtų tą erdvę išvalyti? Juk tada lieki vienišas savo plačioje, neaprepiamoje erdvėje. Pasijunti menku ir nemylimu, niekam nereikalingu, visų atstumtu. Tada susimąstai: ar geriau būti laimingu, su kažkuo pa-

sidalinus ta erdve pusiau, ar džiaugtis platybėmis, bet jaustis vienišu...

Su kiekviena diena, praėjusia pro šalį, mūsų erdvė traukiasi ir mažėja. Ir ateis minutė, kai buvusi beribė erdvė liks tik mažu išdžiuvusios, ištroškusios Žemės lopinėliu. Ir nebus šalia to, kuris atneštų vandens...

**ŠVENČIŲ AIDAI**



Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas Vytautas Kamantas ir JAV LB Kultūros tarybos pirmininkė Marija Remienė su "Trimis tigriukais". *M.Baniūtės-Kronienės nuotr.*



"Dirvos" 85-mečio minėjimo meninėje dalyje dainuoja solistė Virginija Bruožytė-Muliolienė. Akomponuoja Michael Borowitz. *Dr. Viktoro Stankaus nuotr.*



## RUOŠIAMĖS ALTS 26-AJAM SEIMUI

### ČIKAGOS SKYRIUS – SEIMO RENGĖJAS

**Zuzana Juškevičienė**

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos Čikagos skyrius, išpareigojęs spręsti neeilinį uždavinį – būti 26-ojo Tautinės sąjungos seimo globėju – rūpestingai atlieka paruošiamuosius darbus. Siekiame, kad visi seimo delegatai, atvykę iš įvairių lietuviškų telkinių – nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno – bei svečiai būtų maloniai priimti. Labai svarbu, kad seime vyrautų darbinga, maloni nuotaika, skatinanti ryžtingai veikti Tautinės sąjungos ir Lietuvos labui.

Rugsėjo 28 d. įvykusiame Čikagos skyriaus susirinkime buvo aptartas pasirengimas seimui, kuris įvyks spalio 27-29 dienomis S. Balzeko Lietuvių kultūros muziejuje: 6500 So. Pulaski St., Chicago IL. 60629. Susirinkime dalyvavo 30 narių. Kai

kurie iš jų atvyko net iš kitų kaimyninių valstijų, kaip pavyzdžiui, Tautinio kultūros fondo pirmininkas Jonas Jurkūnas.



ALTS Čikagos skyriaus valdyba. Pirmoje eilėje (iš kairės): sekretorė Irena Dirdienė, pirmininkė Matilda Marcinkienė, vicepirmininkė Zuzana Juškevičienė. Stovi Kazimieras Rožanskas ir Kazimieras Maldėnas. *Zigmo Degučio nuotr.*

Sąjungos pirmininkas Petras Buchas supažindino su būsimąjį seimo eigą ir pakvietė visus jame dalyvauti. Jis pranešė, kad į Seimą atvyks Lietuvių Tautininkų sąjungos pirmininkas, dr. Gediminas Sakalnikas.

Susirinkimui pirmininkavo skyriaus pirmininkė Matilda Marcinkienė, sekretoriaus Irena Dirdienė. Susirinkimas vyks pakilioje tautinėje nuotaikoje. Nors jo dalyvių galvos jau padengtos šarma,

tačiau idėjinė dvasia – stipri ir sveika. Visiems rūpi ir sąjungos, ir Lietuvos reikalai.

Išrinkti Čikagos skyriaus delegatai į 26-ąjį seimą: Gediminas Biskis, Vytautas Girnius, Severina Juškienė, Jonas Variakojis.



Lietuvių tautininkų sąjungos pirmininkas, habil. dr. Gediminas Sakalnikas.

### IŠRINKTA JAV LB VADOVYBĖ

Rugsėjo 30 – spalio 1 dienomis Hartford, CT įvyko JAV LB XVI Tarybos pirmoji sesija. Dalyvavo 53 balsavimo teisę turintys Tarybos nariai (iš 66 išrinktų). Į sesiją atvyko vysk. Paulius Baltakis OFM, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Valstijose Stasys Sakalauskas, Lietuvos ambasadorius Jungtinėse Tautose Gediminas Šerkšnys, ambasados Vašingtone patarėjas Kęstutis Jankauskas, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės ir JAV LB Krašto valdybos pareigūnai.

Sesija buvo gana darbinga. Priimta nemaža nutarimų, svarbių išeivijai ir Lietuvai. Trijų metų laikotarpiui išrinkta JAV LB vadovybė. LB Tarybos Prezidiumo pirmininke tapo adv. Regina Narušienė. Prezidiumą sudaro jos pasiūlyto sąrašo nariai: dr. Petras Kisielius, Bronius Juo-

delis, Gediminas Damašius, Birutė Vilutienė ir Birutė Vindašienė. Į JAV LB Kontrolės komisiją išrinkti: pulk. Algimantas Garsys, Juozas Polikaitis ir Irena Veitienė. Į Garbės teismą išrinkti: dr. Vytautas Bieliauskas, Gintaras Čepas, Gediminas Leškys, Antanas Polikaitis ir Donatas Skučas. JAV LB ir Lietuvos Seimo atstovų komisiją sudaro: Teresė Gečienė, Liuda Rugienienė, Dalia Puškorienė, Vytautas Vidugiris ir Gediminas Leškys.

JAV LB Krašto valdybos pirmininku vienbalsiai išrinktas filadelfijietis Algimantas S. Gečys. Trečią kartą jis stovi vadovauti Amerikos Lietuvių Bendruomenei. Pagal LB įstatus per 30 dienų jis privalo sudaryti Krašto valdybą ir pateikti ją tvirtinti Tarybai.

"Dirvos" inform.

### AUKŲ VAJUS "DIRVAI"

"Dirvos" 85-erių metų sukakties proga Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos ir "Vilties" draugijos paskelbto vajaus aukotojai:

Jonas ir Giedrė Stankūnas	100
Prel. Jonas Kučingis	100
Stasė Korius	100
Eugenijus ir Danguolė	
Bartkai	100
Ada Sutkuvienė	100
Juratė ir Vitas Kokliai	100
Ignas Stankus	50
Dr. Jonas Šalna	50
Juozas Mačiulaitis	50
Dr. Konstacija Šimaitienė	50
Kazys Rožanskas	50
Albinas ir Gražina	
Reškevičius	50
Z.A. Raulinaitis	50
Halina Balzeris	50
Elena Švažienė	50
Eugenia Petrini	50
Apolinaras Varnelis	30
Juozas Bernotas	30
M.Rumbaitis	30
Natalia ir Vytautas	
Aukštuoliai	25
V.Gruzdys	25
Vytautas Labanauskas	25
Leokadija Kašubienė	
a.a. Antano Kašubos	
atminimui	25
A.D. Kižys	25
Martynas Račys	25
Algirdas J. Dilba	25
Aleksas Liutkus	20
Janė Sisas	20
Rita Karsokaitė, Zavodny	15
E.Bliudnikas	15
Dr. Peter Iron Jokubka	10

Aukų vajus tęsiamas. Nuoširdžiausiai dėkojame visiems, atsiliepusiems į šį kvietimą. Netrukus pranešime apie naujus aukotojus.

Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba



JAV LB XVI tarybos prezidiumas. Pirmoje eilėje (iš kairės): Birutė Vilutienė, pirm. Regina Narušienė ir Birutė Vindašienė. Stovi: Gediminas Damašius, dr. Petras Kisielius ir Bronius Juodelis.

### JAV LB KULTŪROS TARYBA SKELBIA RUGSĖJIS – SPAUDOS MĖNUO PAPIGINTA METINĖ PRENUMERATA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS:

**DIRVA** \$25.00 (vietoje 35.)  
P.O. Box 19191  
Cleveland, OH 44119-0191

**DRAUGAS** \$65.00 (vietoje \$100.)  
4545 W. 63rd St.  
Chicago, IL 60629

**DARBININKAS** \$25.00 (vietoje 35.)  
341 Highland Blvd.  
Brooklyn, NY 11207

**EGLUTĖ** \$10.00 (vietoje 15.)  
13648 Kickapoo Trail  
Lockport, IL 60441

**LIETUVIŲ BALSAS** \$20.00 (vietoje 30.)  
2624 W. 71 st. St.  
Chicago, IL 60629

**PASAULIO LIETUVIS** \$10.00 (vietoje 20.)  
14911 127 th St  
Lemont, IL 60439

**PENSININKAS** \$10.00 (vietoje 15.)  
2711 W. 71 st St  
Chicago, IL 60629

**BRIDGES** \$15.00 (vietoje 18.)  
1927 W. Boulevard  
Racine, WI 53403

**LITUANUS** \$8.00 (vietoje 10.)  
1501 E. So. Indiana Ave  
Chicago, IL 60605

Lietuviškas laikraštis ar žurnalas – puiki dovana bet kuria proga!



## GYVA FILADELFIJOS LIETUVIŲ VEIKLA

Dėka darnių Lietuvių Bendruomenės apylinkės (pirmininkas – Vytas Bagdonavičius) ir Lietuvių Namų (tarybos pirmininkas – Vytautas Karalius ir valdybos pirmininkas – Dr. Juozas Kasinskas) bendradarbiavimo bei gyvos, tikrai lietuviškos Šv. Andriejaus lietuvių parapijos (klebonas kun. Petras Burkauskas) pastangų, filadelfijiečiai negali skūstis veiklos silpnėjimu.

Rugsėjyje įvyko sėkmingas "Trijų tigriukų" koncertas, kuriame dalyvavo gražus jaunimo būrys. Tą patį mėnesį Šv. Andriejaus parapijos komitetas (pirmininkas Jonas Puodžiūnas) išsiuntė talpintuvą į Lietuvą. Jis skirtas Tremtinių ir politinių kalinių bendrijai Vilniuje bei kitoms labdaros organizacijoms Lietuvoje.

Spalio 15 d. įvyko Moterų klubo susirinkimas. Išklaušėme Snieguolės Jurskytės, prieš du metus išvykusios gyventi į Lietuvą, išpūdžius.

### Teresė Gečienė

Spalio 22 d., 2 val p.p. įvyks metinis visuotinis Filadelfijos Lietuvių Namų bendrovės susirinkimas. Jame bus aptarti gyvybiniai Lietuvių namų ateities planai.

Spalio 29 d. sekmadienį, 2val. p.p., Lietuvių namuose (*Lithuanian Music Hall, 2715 E. Allegheny Avenue*) įvyks neeilinis koncertas, skiriamas M.K.Čiurlionio 125 - sioms gimimo metinėms paminėti. Programoje dalyvaus vienas žymiausių Lietuvos muzikų Algirdas Budrys ir Amerikos lietuvaite, pianistė *Rosetta Senkus-Bacon*. Maestro A. Budrys ir pianistė *R.Bacon* jau kelinti metai rūpinasi kultūriniu muzikiniu bendradarbiavimu abiejose Atlanto pusėse. Jie yra įkūrę kamerinį ansamblį "Gintarinės bangos", kurio pavadinimas tarsi simboliškai jungia Baltijos gintarą su Amerikos "gintarinių javų bangomis" (*amber waves of grain*), mi-

nimomis amerikiečių patriotinėje giesmėje "*America the Beautiful*". Po koncerto Filadelfijoje, jie koncertuos Lietuvos ambasadoje Vašingtone ir keliuose amerikiečių – muzikos mėgėjų – telkiniuose *New Jersey* valstijoje.

Lapkričio 4-5 d. įvyks Lietuvių namų mugė. Tai vienas iš svarbiausių metinių mūsų renginių. Mugėje dalyvaus visos Filadelfijos lietuvių kartos: jauniausi ir žilagalviai, praeito šimtmečio emigrantų palikuonys ir naujosios lietuvių bangos atstovai.

Lapkričio 19 d. įvyks BALF'o popietė Šv. Andriejaus parapijos salėje. Gruodyje Filadelfijos skautai ir Lietuvos Vyčiai ruošis tradicinėms kūčioms.

Ypač džiugu, kad kiekvieną sekmadienį Šv. Andriejaus parapijos lietuviškose 10:30 v.r. šv. Mišiose ir po Mišių parapijos svetainėje matome vis daugiau neseniai iš Lietuvos atvykusių – naujosios bangos lietuvių.

## KVIEČIAME Į LABDAROS RENGINĮ

Spalio 21 d., šeštadienį, 4 val. po pietų, gražioje *Conyers Farm* privačių namų aplinkoje *Greenwich, CT* rengiamas labdaros pobūvis – koncertas. Jo programą atliks jauni Lietuvos menininkai – pianistas Gabrielius Alekna ir smuikininkas Dainius Puodžiukas. Pobūvio rengėjos, Lietuvių Moterų Federacijos *Greenwich, CT* skyriaus narės, gautą pelną, kaip ir anksčiau, panaudos Lietuvos kūdikių globos namams remti.

Gabrielius Alekna, gimęs ir augęs Vilniuje, mokytiis muzikos pradėjo vaikystėje, tęsė gimnazijoje, o vėliau – Lietuvos Muzikos akademijoje. 1996 metais jis priimtas į *The Julliard School, New York* ir šiuo metu siekia įgyti muzikos daktaro laipsnį. Būtų galima daug papasakoti apie dažnai vykstančius pianisto pasirodymus Lietuvoje ir užsienyje, apie dalyvavimą daugelyje tarptautinių konkursų, iš kurių jis grįždavo, pelnęs aukštą įvertinimą. Va-

sarą praleidęs *Tanglewood Music Center, G. Alekna* dabar ruošiasi koncertuoti Niujorke, Bostone, *Greenwich, CT* ir Lietuvoje.

Dainius Puodžiukas, šiais metais baigęs Vilniaus Muzikos akademiją, smuikavimo techniką tobulinęs Europoje ir JAV, koncertavęs su Vakarų Europos orkestrais bei ansambliais. Sėkmingai pasirodęs įvairiuose tarptautiniuose konkursuose, jaunas smuikininkas yra atlikęs solo partijas su Lietuvos simfoniniais ir kameriniais orkestrais bei *KREMERata Baltica*. Šiuo metu Darius Puodžiukas kartu su D. Pomerancaite-Mazurkevich tęsia studijas Bostono universiteto smuiko klaseje.

Po koncerto numatomos vaisės, kurių metu bus galima pabendrauti su atlikėjais. Tikimasi, kad ši, jau antroji *Greenwich, CT* skyriaus rengiama popietė sutrauks gražų

(Nukelta į 10 p.)

## SVEIKINAME "DIRVA" 85-mečio proga!

**St. Hazards**  
VILLAGE ON THE BEACH  
U.S. ERIE ISLAND



Visit the Caribbean...In Lake Erie!

Hazards Micro-brewery and Restaurant  
Heated Pool • Outdoor Jacuzzi • Beach • On-site Store and Gift Shop.



Villas, Cabins,  
Campsites and  
RV Sites for Rent

Waterfront Condos  
**FOR SALE**



Direct Ferry Service  
on the Miller Ferry  
from Catawba or the  
Sonny S from Put-in-Bay

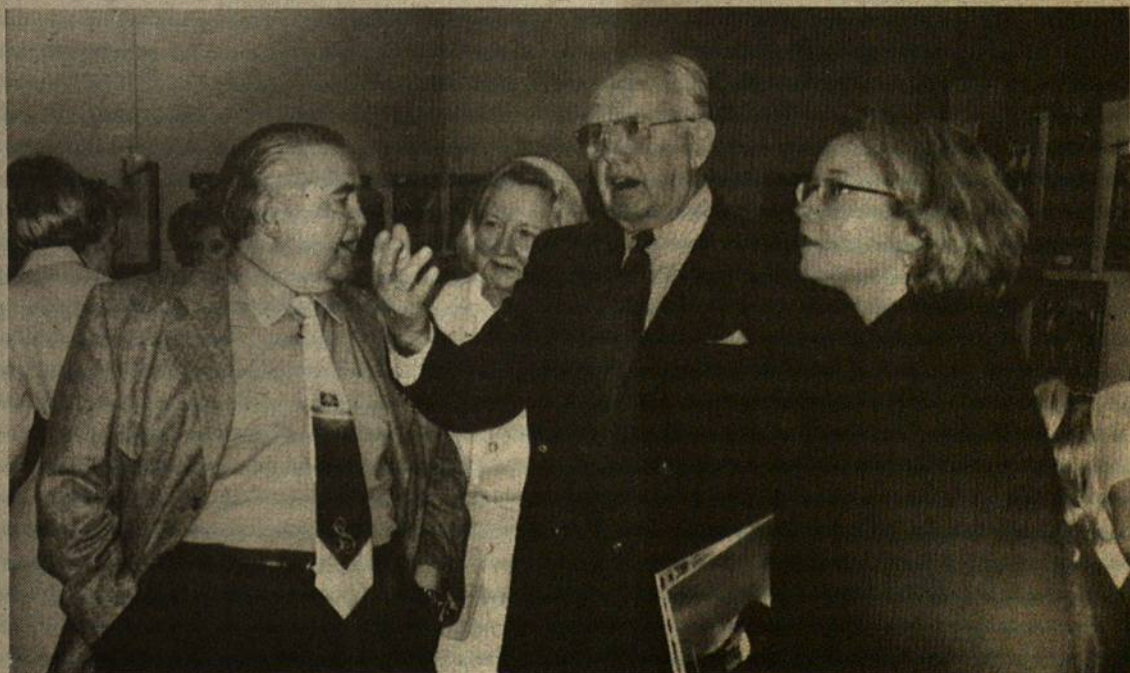
1-800-837-5211 or 419-285-6121  
or write to us at PO Box 69  
Middle Bass Island Ohio 43440  
www.sthazards.com  
e-mail: info@sthazards.com

Savininkas – Edmundas GUDĖNAS

## NUOSTABI PARODA



Rugsėjo 30 ir spalio 1 d. Dievo Motinos parapijos auditorijoje buvo išstatyta keliautojo Jono Dunduro nuotraukų paroda "Žvilgsnis į neglobalizuotą egzotišką pasaulį. Joje matėme daugiau kaip 150 vaizdų iš Amazonijos, Centrinės ir Pietų Amerikos, Tailando, Malaizijos, Indonezijos, Birmos, Indijos, Šiaurės Afrikos. Šiose nuotraukose – žmonės ir jų buitis, religija ir gamta.



J. Dunduras (antras iš dešinės) pasakoja parodos lankytojams apie savo keliones, aiškina, kas pavaizduota šiose nuotraukose.  
Jono Jasiučio nuotraukos



## BRAZINSKŲ ATSIŠAUKIMAS

(PRASIVERŽIMO PRO  
SOVIETINIŲ  
OKUPANTŲ GELEŽINĘ  
UŽDANGĄ  
TRISDEŠIMTMEČIO  
PROGA)

*Algirdas Brazinskas*

Mūsų žygio trisdešimtmečio sukakties proga mes, tėvas Pranas ir sūnus Algirdas Brazinskai, pirmiausia norime padėkoti Dievui, Vakarų pasaulio lietuviams, Turkijai, Italijai, Venesuelai ir Amerikai už pagalbą ir apsaugą nuo sovietinio KGB keršto. Mūsų išlikimas per šiuos mirtinų pavojų ir sunkių išbandymų kupinus tris dešimtmečius liudija Dievo apsaugą ir malonę.

1970 m. spalio 15 d. mes, du lietuviai, prasiveržėme pro sovietinių okupantų geležinę uždangą, pirmą kartą istorijoje sėkmingai nukreipdami sovietų lėktuvą iš sovietų pavergtų tautų kalėjimo į laisvąjį pasaulį. Tas įvykis sukūrė sovietų blogio imperiją, pagarsino Lietuvos laisvės bylą plačiame pasaulyje, sutelkė Vakarų pasaulio lietuvius, įkvėpė ir paskatino S. Kudirkos, Simokaičio, R. Kalantos, Lietuvos katalikų bažnyčios kronikos, disidentų ir pagaliau Sąjūdžio žygius.

Sovietų okupacijos ir priespaudos sąlygotos visuotinės stagnacijos, rezignacijos ir konformizmo laikais mes, įkvėpti idealistiškai didvyriškų lietuvių partizanų bei Dariaus ir Girėnų pavyzdžių, ryžomės žygiui į laisvę, gerai žinodami, kad turėjome tik penkių procentų galimybę laimėti. Mūsų žygis buvo tikras lietuviško didvyriškumo, ryžto nugalėti kliūtis, drąsos pakeisti likimą ir asmeninės iniciatyvos pavyzdys.

Deja, net ir po trisdešimt metų atsiranda tokių, kurie klausia, koks buvo Brazinskių prasiveržimas iš Sovietijos į Turkiją: ar asmeninis, ar politinis, ar pateisinamas, ar moralus. Į visus tuos klausimus

mes atsakome, kad mūsų žygis, kaip ir Lietuvos partizanų, buvo ir asmeninis, ir politinis, ir pateisinamas, ir moralus. Mūsų prasiveržimas pro sovietų okupantų geležinę uždangą buvo tolygus Lietuvos partizanų žygiams arba karo belaisvių pabėgimui iš konclagerio. Teisinė ir moralinė atsakomybė už neigiamas pasekmes ir atsitiktines aukas tokiais atvejais tenka ne laisvės kovotojams ar karo belaisviams, bet okupantams ir pavergėjams.

Šiuo metu Amerikoje (ir Lietuvoje) yra rodomas Amerikos nepriklausomybės kovų istorinis filmas "Patriotas", kuris aiškiai tvirtina, kad ir Amerikos laisvė nebuvo iškovota be neigiamų pasekmių ir atsitiktinių aukų. Iš to filmo ir Amerikos istorijos knygų galima matyti daug paralelių tarp Amerikos ir Lietuvos kovų už nepriklausomybę, Lietuvos partizanų kovų ir mūsų prasiveržimo pro geležinę uždangą iš sovietų pavergtų tautų kalėjimo į laisvę. Visi tie atvejai, deja, neapsiėjo be neigiamų pasekmių ir atsitiktinių aukų. Skirtumas tik tas, kad amerikiečiai gerbia ir giria savo patriotinius didvyrius, o lietuviai kol kas savuosius vis dar dažnai niekina ir peikia. Lietuviams būtinai reikia nugalėti savo menkavertiškumo kompleksą ir pradėti tikrai didžiulius savimi ir savo didvyriais.

Mūsų motyvacija 1970 m. spalio 15 d. buvo idealistinė ir patriotinė. Tos dienos išvakarėse Batumio viešbutyje mes pakėlėme mineralinio vandens taures už laisvą, nepriklausomą Lietuvą ir už laisvę, drąsą ir pergalę. Su savimi mes turėjome "Nemuno" ir "Sparnų" žurnalus, kurie skelbė Dariaus ir Girėno nuotraukas bei testamentą: "Lietuvių tauta laukia iš savo sūnų drąsesnių žygių!" Mes jautėmės Dariaus ir Girėno

bei Lietuvos partizanų įpėdiniais. 1970 m. spalio 14 d. vakare dar kartą perskaitė Dariaus ir Girėno testamentą, mes tyliai dainavome lietuvių partizanų dainas, tarp kurių buvo ir šie įsidėmėtini posmai:

"Man jau vardą  
paskyrė bandito,  
priešai mano  
sudegino namus,  
man vien šautuvas  
draugas beliko,  
miškas – mano  
gimtieji namai."

1970 m. spalio 15 d. ryte aš, Algirdas Brazinskas, mintinai pakartoju Vytauto Mačernio posmus:

"Būk, gyvenime,  
man neteisingas,  
būk versmė patyrimų kančių  
ir sunkių pralaimėjimų  
ringas,  
iš kurio grįžčiau  
pilnas žaizdų,  
bet būk didelis  
ir vienkartinis!"

Norėčiau paminėti kelis svarbius faktus, susijusius su mūsų istorija.

Pirmas faktas. Neseniai Amerikoje anglų kalba išleistoje Ch. Andrew ir V. Mitrochin KGB archyvų knygoje "The Sword and the Shield" ("Kardas ir skydas") 382 puslapyje rašoma apie KGB specialią operaciją "Intikam", pagal kurią KGB buvo nusamdžiusi Haddad vadovaujamus palestiniečių teroristus mus nužudyti.

Antras faktas. 1984 m. Los Angeles olimpiinių žaidynių organizaciniam komitetui vadovavęs Peter Ueberroth savo prisiminimų knygoje rašo, kad sovietai atsisakė dalyvauti toje olimpiadoje, tarp kitų dalykų minėdami ir dviejų lietuvių, politinių pabėgėlių Brazinskių keliamą "grėsmę" sovietų komandai Los Angeles mieste.

Trečias faktas. Sovietų spaudimas Amerikai išduoti Brazinskius tęsėsi iki pat Sovietų Sąjungos žlugimo. So-

vietų vadovas M. S. Gorbaciov 1987-1989 m. savo oficialių vizitų metu Amerikoje viešai reikalavo išduoti Brazinskius. Taigi tik Sovietų Sąjungos žlugimas garantuoja mūsų galutinę laisvę ir saugumą.

Šiuo metu aš, Algirdas Brazinskas, rašau autobiografinę knygą, pavadintą "Brazinskių penki skrydžiai į laisvę". Pirmasis skrydis – iš Sovietijos į Turkiją, antrasis – iš Turkijos į Venesuelą, trečiasis – iš Venesuelos į Ameriką, ketvirtasis – į laisvę Amerikoje, o penktasis – į intelektualinę, dvasinę laisvę.

Visus, turinčius su Brazinskių odiseja susijusių do-

kumentų, archyvų, nuotraukų, iškarpų, prisiminimų ar komentarų, kurie galėtų būti naudingi Brazinskių autobiografinę dokumentinę knygai, prašau rašyti šiuo adresu: Algirdas Brazinskas P.O. Box 491363 Los Angeles, CA 90049

\* \* \*

O štai kokiais žodžiais švaistosi nepriklausomybę atkūrusioje Lietuvoje veikianti žinių agentūra. Net sakiniai sudaryti taip, lyg būtų nurašyti nuo tuometinių TASS'o arba KGB pranešimų.

Lietuviai teroristai  
lygina save  
su laisvės kovotojais

Vilnius, rugsėjo 28 d.  
(BNS). Prieš tris dešimtis  
(Nukelta į 12 p.)

## KVIEČIAME Į LABDAROS RENGINĮ

(Atkelta iš 9 p.)

lietuvių ir amerikiečių publikos būrį. Tarp svečių matysime Lietuvos respublikos ambasadorių Jungtinėse Tautose Gediminą Šerkšnį, LR generalinį konsulą Niujorke, dr. Rimantą Morkvėną, ambasadorių Anicetą Simutį su žmonomis.

Vietų skaičius – ribotas. Norintieji gauti pakvietimus, skambinkite telefonu 1-203-762-5057. Pakviestuosius prašome nedelsiant pranešti apie dalyvavimą.

Lietuvių Moterų Federacijos Greenwich, CT skyrius, kuriam šiuo metu vadovauja pirmininkė Giedrė Stankūnienė,

įsteigtas 1999 metų pavasarį. Jo tikslas – teikti pagalbą našlaičiams, pamestiniams ir šeimos globos netekusiems kūdikiams bei mažamečiams vaikams, esantiems šešiuose valstybės išlaikomuose kūdikių globos namuose. Nors skyrius daugiausia dėmesio skiria kūdikių globos namų auklėjamajai veiklai, tačiau ypatingais atvejais stengiasi suteikti ir medžiaginę pagalbą.

Rengėjos kviečia visus, kuriuos domina Lietuvos apleistųjų kūdikių dalia, atvykti į šį pobūvį ir kartu maloniai praleisti šią popietę. L.E.O.

## "DIRVAI" AUKOJO

J.Gumbelevičius – žuvusios dukraitės Meghan Christinos Gumbelevičiūtės atminimui – 100  
A.Lūža, Cleveland, OH ..... 65  
A.Vitkus, Palos Heights IL 65  
A.Liepinaitis, Riverside, IL 35  
B.Karklius, Cleveland, OH 20  
R.Juška-Švoba, Madison, MI 15  
M.Eymontt, Cape Nedk, ME 15  
D.Martinkus, Omaha, NE ... 15  
A.Reškevičius, Omaha, NE 15  
V.Brakas, Willoughby, OH 10  
P.Cicėnas, Naperville, IL .... 10  
V.Janukaitis, Detroit, MI .... 10  
J.Šiupinys, Cleveland, OH 10  
M.Remienė, Westchester, IL 10  
N.Šukytė, Summerfield, FL 10  
B.Sakalas, Charlottesville, VA 10  
Liuda Juškevičiūtė, Clev. OH 10

S.Gofensas, Brockton, MA 5  
H.Janužys, Morgan Hill, CA 5  
V.Tamulis, Cleveland, OH 5  
B.Urbonavich, St. Pete B. FL 5  
S.Butvila, Livonia, MI ..... 5

## AUKOS "DIRVOS" 85-mečio poga:

S.Gedgaudienė, Clev. Hts, OH ..... 100  
G.Juškėnas, Clev., OH ..... 85  
R.Laniauskas, Clev., OH .... 75  
V.Grauzinis, Elgin, IL ..... 60  
A.Giedraitienė, Wlwk., OH 25  
"GJA" ..... 25  
V.Palčiauskienė, St. Pete. FL 15  
Visiems aukotojams  
nuoširdžiai dėkojame

A.†A.

## JUZYTEI ORANTIENEI

mirus, liūdesy likusias jos dukras JÜRATĘ ir DALIĄ su šeimomis bei kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame ir kartu liūdime.

Laima Jucaitienė ir šeima



"Dirvos" 85-mečiui skirtos parodos rengėjos – Rūta Degutienė ir Birutė Vedegienė.  
Dr. Viktoro Stankaus nuotr.





**MŪSU MIESTE IR JO APYLINKĖSE**

**RENGINIŲ KALENDORIUS**

- SPALIO 21d., 6:30 v.v. – koncertas. Dalyvaus aktorė Virginija Kochanskytė ir solistė (mecosopranas) Rita Preikšaitė. Akomponuos pianistė Melitina Diamandidi-Kuprienė. Rengia "Ateities" klubas.
- LAPKRIČIO 11-12 d.d. – M.K. Čiurlionio 125-ųjų metinių šventė. Lapkričio 12 d., 3:00 v.p.p. – koncertas Severance Hall salėje.
- LAPKRIČIO 12 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. – Šv. Jurgio parapijos rudens šventė.

**IEŠKOME MOTERS  
ARBA MOTERS  
SU VYRU,  
GALINČIŲ PADĖTI  
SENUTEI.  
SUTEIKIAME  
DU KAMBARIUS IR  
VIRTUVĘ Veltui.  
MOTERIAI GALIMA  
MOKĖTI UŽ TIEK  
VALANDŲ, KIEK JI  
GALĖS DIRBTI.  
Kreiptis tel.:  
(440) 338-8237**



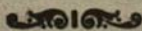
Ohio valstijos gubernatoriaus atstovas August Pust įteikia redaktoriui, Jonui Jasaičiui gubernatoriaus Bob Taft sveikinimą "Dirvos" 85-mečio proga. *Dr. Viktoro Stankaus nuotr.*

**AMERIKOS ESTŲ  
LAISVĖS FEDERACIJOS  
SVEIKINIMAS "DIRVAI"**

Dear dr. Jonas Jasaitis!  
With great pleasure, we extend our greetings and congratulations to you, editorial staff of "DIRVA" and its publishers on its 85th Anniversary! "DIRVA" has played an important role in the struggle for restoring independence to Lithuania in spreading the truth and keeping the flame of hope alive

in the darkest days of Lithuanian history.  
We wish you continued success and hope that your role promoting and protecting Lithuanian and Baltic cause will never be extinguished!  
*Andreas Traks,*  
President Estonian Freedom Federation, Ohio Chapter

- GRUODŽIO 2 d., šeštadienį kun. Kęstutis Kėvalas Dievo Motinos parapijoje praves **Susikaupimo dieną** (rekolekcijas). Rengia "Ateities" klubas.
- GRUODŽIO 2 d., šeštadienį, 8:00 val. vakaro Lietuvių Namų salėje įvyks **Andriaus Mamontovo ir jo vadovaujamos muzikantų grupės koncertas**. Rengia "Gija".
- GRUODŽIO 16-17 d. – **Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinų pardavimas**.
- GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. –  **bendros kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje**.



Lietuvos žemdirbių delegacijos nariai apsilankė svetingoje Stepo ir Ritos Matų sodyboje. Jie sužinojo, kad sodybos šeimininkas jau ūkininkauja Lietuvoje. Šioje nuotraukoje matome "Rokiškio sūrio" bendrovės direktorių Antaną Trumpą, Romą Bublį, Žemės ūkio universiteto rektorių, prof. Albiną Kustą, LB apylinkės vicepirmininką dr. Viktorą Stankų, dr. R. Matienę, S. Matą, LR Garbės konsulę Ingridą Bublienę, viceministrą Vytautą Grušauską ir Ohio valstijos gubernatoriaus atstovą August Pust.

**PROCLAMATION  
City of Cleveland  
MICHAEL R. WHITE, MAYOR  
In Celebration Of  
DIRVA  
85th Anniversary**

WHEREAS, on behalf of the citizens of our five-time All-America City, I would like to join all citizens of Lithuanian descent in the celebration of the 85th Anniversary of DIRVA on October 8, 2000; and

WHEREAS, DIRVA is a Lithuanian publication that serves this community in connecting and communicating the news of Lithuania and the local news to all citizens of Lithuanian descent; and

WHEREAS, it is our pleasure to recognize the importance of maintaining the culture and history of our ancestors, passing it on to our children, and sharing it with our neighbors and friends in order to understand and appreciate our special customs; and

WHEREAS, we would like to extend our gratitude to all citizens of Lithuanian descent for the many contributions you have made to past, present, and future of Cleveland.

NOW, THEREFORE, I, Michael R. White, the 54th Mayor of the City of Cleveland, do hereby offer this Proclamation of Recognition and Congratulations in the celebration of the anniversary of DIRVA. I encourage all citizens to join me in this recognition and learn more about our Lithuanian neighbors and the significant contributions they have made.

IN WITNESS WHEREOF, I have set my hand and caused the Corporate Seal of the City of Cleveland to be affixed on this 8th day of October in the year 2000.

*Michael R. White, Mayor*

**JAKUBS AND SON  
Laidojimo Įstaiga**



**William J. Jakubs Sr.  
William J. Jakubs Jr.  
Kenneth Schmidt  
Barbara Jakubs Schmidt**

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai  
936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119  
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095  
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama, telkdanti jaukią atmosferą ilūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

**MATAS REALTY**



Rita P. Matienė · Broker · Savininkė  
State Certified Real Estate Appraiser – įkainuotoja  
Profesionalus pataravimas perkant, parduodant ir įkainuojant namus



**V. R. MATAS** Vytas R. Matas · Attorney-at-Law · Advokatas

Visi teisiniai pataravimai 17938 Neff Rd. Cleveland, OH 44119 2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124  
(216) 486-2530 (440) 473-2530



Rita Staškutė-Zvirblienė

**Born To Travel**

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)  
CLEVELAND, OH 44122  
Tel: (216) 831-5530 & (800) 366-9980  
Fax: (216) 831-5028

**KELIONĖS LIETUVA – 2000**

Visi skrydžiai – geriausiomis kainomis  
Atstovaujame FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.  
Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".



# DIRVA

## Iš minčių aruodo

Parinko Balys Auginas

Kūrėjų žodis – šventa dievų dovana, švelniai gerbtina ir jokiū būdu nekapotina. Rašytojui žodžiai atplaukia savaiminiu impulsu, tinkamom nuotaikom iš pasaulio sietuvų atkviesti; jie atgyja ir beldžiasi patys tuo susitelkimu vidun ir ilgesingu laukimu bei meditacija.

Petrė Orintaitė

Byra metai pro pirštus. Kasdienos prikimštos bereikalingų, materialinių dalykų, net šiukšlių ir tuščių burbulų. Reikia būti prityrusiam bran-

genybių ieškotojui, kad grynus aukso grūdėlius atskirtum nuo blizgančio žvyro.

Alė Rūta

Mūsų širdys dreba dėl mūsų tautos gyvybės!

Alė Rūta

Aš kovoju už teisę gyventi kaip žolelė tarp įskirdusio grindinio.

Balys Auginas

Mintys yra greitesnės už žodžius, o žodžiai – greitesni už ranką.

Balys Auginas

In the name and by the Authority of  
THE STATE OF OHIO

**Bob Taft**

Governor of said State  
hereby officially recognizes

**DIRVA**

upon the achievement of the 85th Anniversary of publication and for your dedicated service to the Lithuanian-American communities in the state of Ohio. The continual contributions made by *Dirva* to the preservation of Lithuanian family values and rich cultural traditions in this state are also applauded.

BEST WISHES IN ALL FUTURE ENDEAVORS!

IN TESTIMONY WHEREOF, I HAVE HEREUNTO SUBSCRIBED MY NAME AND CAUSED THE GREAT SEAL OF THE STATE OF OHIO TO BE AFFIXED, AT COLUMBUS, THIS EIGHTH DAY OF OCTOBER, TWO THOUSAND.

**Bob Taft**  
Governor

**EUROPA TRAVEL 692-1700**

**LOWEST AIR FARES**  
available worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL  
TO EAST EUROPE**

passports \* visas \* prepaid tickets

**SERVING OUR COMMUNITY  
FOR OVER 35 YEARS**

**"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"**

**P.S. TIRE Inc.**

Complete Front End Service



**481-5397**

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,  
Mufflers, lube oil and Filter

• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

**OPEN**

Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm

Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.

Cleveland, Oh. 44119

Paul Stefanac

## BRAZINSKŲ ATSIŠAUKIMAS

metų Sovietų Sąjungos oro bendrovės "Aeroflot" keleivinį lėktuvą užgrobė lietuviai - tėvas ir sūnus, Pranas ir Algirdas Brazinskai - lygina savo teroristinį išpuolį su Lietuvos partizanų laisvės kova. Dienraštis "Lietuvos aidas" ketvirtadienį skelbia dabar Los Angeles gyvenančių Brazinskių atsišaukimą.

1970 metų spalio 15 d. tėvas ir sūnus Brazinskai užgrobė "Aeroflot" lėktuvą ir

(Atkelta iš 10 p.)

privertė jį skristi į Turkiją. Per lietuvių išpuolį žuvo teroristams pasipriešinusį stiuardėsė. Oro piratų atsišaukime jie teigia "prasiveržę pro sovietinių okupantų geležinę uždangą [...] Po lietuvių oro piratų išpuolio SSRS buvo sugriežtintas oro susiekimo saugumas - kiekvienu reisu skrisdavo kovos su terorizmu pareigūnas, la-

kūnams buvo išduodami ginklai.

P.S. Lietuvos savaitinis žurnalas "Ekstra" 2000 m. rugpjūčio 7 d. laidoje paskelbė Brazinskių laišką ir atsiprašė jų už netikslumus, susijusius su Arvydo Anušausko KGB archyvu ir gandaiis paremtu straipsniu, kuris buvo paskelbtas "Ekstroje" 2000 m. liepos 3 d.

## SPORTO ŽINIOS

### PASAULIO LIETUVIŲ SPORTINIO ŠAUDYMO VARŽYBOS

Antrosios Pasaulio lietuvių sportinio šaudymo varžybos, turėjusios įvykti rugsėjo 21-24 d.d., Hamiltono Lietuvių medžiotojų ir žūklautojų klubo "Giedraitis" šaudykloje, buvo atidėtos. Jos įvyks spalio 19-22 dienomis toje pačioje vietoje. Ši nauja data jau yra galutinai patvirtinta. Atidėjimas įvyko dėl to, kad iš Lietuvos atvykstantieji šauliai nespėjo laiku susitvarkyti įvažiavimo į Kanadą vizų.

Varžybų programoje – stendinio (*Trap*) šaudymo varžybos medžiokliniais šautuvais į skrendančius taikinius. Anksčiau numatytos kulkinio šaudymo (smulkaus kalibro šautuvų ir pistoletų) varžybos nebus vykdomos, nes išskilo didelių sunkumų užsieniečiams įsivežti savo ginklus į Kanadą.

Varžybų tvarkaraštis:

Spalio 19 ir 20 d.d., nuo 10 v.r. iki 4 v.p.p. – treniruo-

tė.  
Spalio 21 d. – dalyvių registracija – nuo 9 v.r. iki 11 v.r. Varžybų pradžia: 10 v.r. – nuo 16 jardų po 100 šūvių. 1 v.p.p. – "Handicap" po 100

šūvių.

Spalio 22 d. – Varžybų tęsinys: 10 v.r. – nuo 16 jardų po 100 šūvių; 1 v.p.p. – dubletai; 5 v.p.p. – medalių įteikimas; 6 v.p.p. – užbaigtuvės, laužas.

Kviečiame dalyvauti visus lietuvių kilmės šaulius. Iš Lietuvos atvyksta 8 šauliai. Laukiame gausaus dalyvavimo iš JAV ir Kanados.

Išsamesnes žinias teikia varžybų vadovas – ŠALFAS

S-gos Sportinio šaudymo komiteto pirmininkas Kazimieras Deksnys: 1257 Royal Dr., Burlington, Ont. L7P 2G2, Canada Tel. 905-332-6006; Faksas 905-547-5556; E-mail: kdeknsys@sprint.ca

Papildomas ryšys: Antanas Šimkevičius-Sims, tel. 705-765-6002

ŠALFAS -gos Sportinio šaudymo komitetas

### THE COUNCIL OF THE CITY OF CLEVELAND

extends its heartiest congratulations to  
LITHUANIAN-AMERICAN COMMUNITY, INC.  
(Cleveland Chapter)

on the special occasion of  
the observance of the 85th Anniversary of the  
publication of the Lithuanian newspaper,  
DIRVA. May your organization continue to  
experience success in this endeavor.

The Council has been apprised of this occasion which is most noteworthy and deserving of special recognition.

THEREFORE, THE CITY COUNCIL extends its warmest congratulations and offers its best wishes for continued success and happiness in the years ahead.

Michael D. Polensek  
President of Council

**TAUPA**  
LITHUANIAN CREDIT UNION

1984 - 1999

**15**

YEARS OF EXCELLENCE

**SAVI  
PAS SAVUS!**

XXXXXXXXXXXX

**KVIEČIAME**

**VISUS**

**I**

**TAUPĄ!**

TELEFONAS 216.481.6677 <> E-MAIL TAUPA@AOL.COM

767 EAST 185th STREET CLEVELAND OHIO 44119

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00v.r. - 4:00p.p.

penktadienį ----- 9:00v.r. - 6:00p.p.

šeštadienį ----- 9:00v.r. - 12:00p.p.

sekmadienį parapijoje ----- 11:00v.r. - 12:00p.p.

Kiekviena taupomoji sąskaita, federaližės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000